

ELŐFIZETÉS.

HELYIEN:

Egy évre 26 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre 7 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 30 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre 8 korona.
Egy hónap 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vesszők palotájában.

TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Vasárnap, január 28.

Erős ágyutüz

Görz környékén.

Budapest, január 27. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

Rinz altábornagy osztrák-magyar és német csapatai a Putna és Casinu völgyben történt portyázásainkról 100 foglyot szállítottak be. Egyébként az osztrák és magyar haderők körzetében lényeges esemény nem történt.

Olasz harctér:

Az ágyutüz és repülők tevékenysége Görz területén élénkebb volt, mint rendszeren. A Doberdó tó környékén tüzérségi tűz nem csökkenő erővel körülbelül éjjelig tartott.

Délkeleti harctér:

Semmi ujság. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Németek

ujabb sikerrel Verdunnél.

Berlin, január 27. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy arcvonala:

Dixmuidentől délnyugatra veszteségünk nélkül hatalmunkba ejtettünk egy 10 főnyi belga őrsöt.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

La-bassei eszernától délnyugatra angol osztagok tüzzel előkészített több előretörése meghiúsult. Chillytól délkeletre árkaik ellen előnyomuló franciákat visszavertünk. Felderítőink Barleuxnél első ellenséges vonalat üresen találtak.

A német trónörökös arcvonala:

A franciák a 304-es magaslaton általunk elfoglalt állások ellen meg-hiusait éjjeli támadását reggeli órákban újabb támadás követte, mely szintén véresen összeomlott. Manhenlesnél, a Wesvre területen, Combre magaslaton és Maas hajlásban, Szt.-Miháltól nyugatra felderítő osztagaink benyomultak a franciák árkaiba és mintegy 20 foglyival tértek vissza. A hannoveri 70-ik gyalogezred támadó csoportjai, mint előző napokon, ugy ez alkalommal is kitüntették magukat.

304.

Arad, január 27

A „halott ember” újra kísért. A Mort Homme fölött újra német gránátok csillagai világítják meg az éjszakát. Verdun felébredt.

Azt hitték ellenségeink, hogy itt szakadt a német frontra a legnagyobb oszadás. Emlékszünk még a diadal ujjongásra, mely a német offenzíva megállásakor felhangzott az entente sajtójában. A német erő megbénulásáról; a német támadó energia haláláról beszéltek, s képzeletükben saját diosőségüket illusztrálták azzal a haditénnyel, amelyet a németek pillanatnyilag nem tudtak véghez vinni.

Ettől a pillanattól fogva mintha újra éledt volna az entente egyre oszloknó önbizalma. Verdun el nem esett vára lett a büszkeségük, a verduni hangulat az életelixirjük, amely lankadó ereikben új pezsgésre buzdította a fáradt vérésejteket. Verdun: a németek temetője, harsogtak; Verdun varnyóleszöge: az entente karácsonyi csillaga! Innen indul ki a diadalszeker, mely átrobog a Rajnán s kerkei alá tiporja a német hatalmat.

Az a negatív siker, hogy a németek Verdunnél megállottak: kótyagosz tette az entente-fejeket. Okosan beszélni velük többé nem lehetett. Holdkorosai lettek egy gondolatnak, melynek egyetlen magja volt csak: Verdun! Ezzel a szóval foküdtek, ezzel ébredtek, ha kérdezték őket, csak ezzel feleltek. Mit akartok? Verdun! felelték. Hiszen elpusztul a francia nemzet ehiába való küzdelemben. A német ércfalat át nem törhetitek soha... Békét kínálnak a központi hatalmak... A béke jobb, szebb, mint a vér, az öldöklés, a halál... Mindenre csak egy, egyetlen szóval tudtak válaszolni s mámorosan, csillogó szemmel, győzelmi vágytól részegen dadogták: Verdun! Verdun! Verdun!

Nos, hát legyen Verdun! mondták a németek s iszonyu erővel dőltek újra a vár kapujának. Recsegés, ropogás hallatszik onnan, halók hörgeése, jajkiáltás, sikoltás a francia ég felé. A Mort Homme nyugati lejtőjén a 304-es magaslaton ismét hullák magaslanak. A „halott ember” újra dolgozik: Most a szent német haragot, a visszautasított békejobbot hívta segítségül, amely döngeti, rázza Verdun kapuját, hogy a béke besuhanhasson az ellenség dacos földjére is... (c)

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Aától keletre az oroszok újabb erősítéssel sem voltak képesek. csapataink által meghódított területet visszafoglalni.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

Casinu és Putnavölgy között német és osztrák-magyar portyázó különítmények ellenségnek száz embert elfogtak.

Mackensen hadosztályánál és a Macedón-arcvonalon lényeges esemény nem történt. — Ludendorff, első fészallásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Ejjel 2 órakor érkezett
telefonjelentés.

Franciák béketüntetésé.

Bern. A Times jelenti Pétervárról, hogy az összes orosz frontokról nagyszámú csapatokat indítottak utnak az oláh frontra.

Köln. A Kölnische Zeitung madridi távirata szerint az „Abe” című madridi lap volt párisi munkatársa, aki most a nyugati fronton jár, impresszióit közli a frontmögötti országrészekből. Eszerint a francia lakosság a leghevesebb békevágtyól van eltelve. Sedanban és több városban nagyszabású béketüntetések voltak, az egész lakosság átkozza Angliát, amely utjában áll annak, hogy a hivatalos Franciaország a béke gondolatával foglalkozzék. A megszállott területek lakossága hajlandó a békére a régi helyzet visszaállítása alapján. Borzadnak azoktól a következményektől, mellyel Elzász-Lotharingia visszacszerzésének hiábavaló kísérlete fog járn.

Varsó. Wilson tiszteletére az amerikai konzulátus előtt nagy tüntetést rendeztek. A tüntetésben főleg egyetemi hallgatók vettek részt, éltették Wilsont és a lengyel hadsereget és végig vonultak az utcákon.

Genf. Amsterdami lapok szerint Wilson újabb békeakciója küszöbön áll. Az elnök követelni fogja a hágai békekonferencia egybehívását.

Genf. A Newyork Herald párisi kiadása megcátozza a Lansing lemondásáról torgalomba került híreket.

Genf. A Matin jelenti, hogy a görög minisztertanács az angol követ kívánságára rendeltet bocsátott ki, amelyben a tartalékosok ligáját feloszlatta.

Teleszky János takarékságra int.

(Mi vár ránk a háboru után?)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: A főrendiház közjogi és törvényhozási bizottsága ma elintézte a képviselőházban legutóbb letárgyalt törvényjavaslatokat.

Ezután a pénzügyi bizottság a vasuti hadiadóról szóló törvényjavaslatot tárgyalta, amelyet Gaál Jenő dr. ismertetett. Kérte a kormányt, hogy tájékoztassa a bizottságot, milyen módon óhajtja a kormány annak idején a vasuti személytarifa emelését.

Chorin Ferenc hosszabb beszédben foglalkozott a javaslattal és a tarifaemelés talmagának tartja. Hazai iparunk versenyképességének hanyatlását várja a javaslattól. Szóvá teszi a magyar államvasutaknak rekonstrukciós munkáját, a mozdony és a kocsipark szaporítását és a sínhalozat kibővítését, hogy a háboru után ránk váró súlyos gazdasági feladatoknak eleget tehesen.

Ullmann Adolf reméli, hogy a magyar ipar és kereskedelem a tervbe vett tarifa emelést el fogja bírni. Ami a valuta megjavulását illeti, úgy a nyersanyagok külföldre való szállítása örvendtes lesz, mert ez a körülmény valutánkra javítólag fog hatni.

Ezután Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter szólalt fel. Kijelenti, hogy a tarifareformra vonatkozó munkálatok máris folyamatban vannak, nézete szerint a mai idő a tarifareformra alkalmatlan. A személyi tarifát illetően kijelenti, hogy a háboru után kétségtelenül ez is megvalósítható lesz és bizonyos, hogy ezt is el fogja bírni a magyar közönség. Ami pedig az államvasutak rekonstrukcióját illeti, kijelenti, hogy a vasuti építkezéseket a

kormány a háboru kezdete óta állandóan folytatta és ha kisebb stagnálás állott be, ezt nem a pénzügyi okok idézték elő, hanem tisztán a munkaerő hiánya. Most azonban sokkal kedvezőbb a helyzet, mint a háboru első évében, most ezek a munkák akadály nélkül haladnak.

Teleszky János pénzügyminiszter kijelenti, hogy a háboru után bekövetkezendő közgazdasági viszonyokra biztos prognózist nem lehet felállítani, lehetséges, hogy óriási fellendülés fog bekövetkezni,

félt azonban, hogy a termelést a világháboru oszloktenteni fogja.

A termeléshez gazdasági forgatóke kell és ez a háboru alatt mindenütt elpusztult. Ezért exorbitáns termelést és a forgalmi eszközök túlnagy felhasználását nem lehet remélni. Mindenképen elő kell készülni azonban a jövőre. Egyrészt az államvasutak retablikálásával és az utépítések által lesz ez elérhető. Ami a terhek elviselését illeti, nézete szerint csak takarékság által lesz ez lehetséges és így a termelés fokozása mellett nagy szerepe lesz a fogyasztás csökkenésének is, mert csak ilyen módon lesz lehetséges a terhek elviselése és a gazdasági egyensúlyhoz való visszatérés. Németország már most felismerte a felfogás helyességét. Ez az oka annak, hogy már ma is sokkal takarékosabban él Németország, mint mi.

A bizottság ezután elfogadta a törvényjavaslatot. A ma elintéztet törvényjavaslatokat a főrendiház plenáris ülésben esütőriok délelőtt tárgyalja.

Francia munkások

Wilson mellett.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Az Havas-ügynökség jelenti: Franciaországi egyesült szociálisták kamarai csoportja napirendet fogadott el, amely örömmel üdvözli Wilson üzenetét. A napirend így szól: A népek szabad akaratán felépülő békének az a meghatározása, amelyet a francia forradalomtól örököltünk, kell, hogy legyen a civilizált világ Magna Chartája. A napirend tiltakozik az imperiálista tervek ellen, követeli a kormánytól, világosan jelentse ki, hogy Wilson szavaival egyetért és felszólítja az összes hadviselő államok képviselőit, hogy a békés civilizáció biztosítására gyakoroljanak nyomást a vezető államférfiakra, hogy így megvalósulhasson az a nemes kísérlet, amelyet Wilson tett az emberiség érdekében.

Hepenhágából jelentik: Ford békeülésén Ostenfeld püspök mondotta az első beszédet. Hozzá kell fogni — mondotta — a béke művéhez, nem szabad a végkimerülésig folytatni a háborút, mert különben újabb fegyverkezés megkezdéséhez vezetne.

Madridban Romanones gróf miniszterelnök egy polgármesteri lakomán kijelentette, hogy Spanyolország szigorúan megőrzi semlegességét és reméli, hogy Alfonz király alkalmas pillanatban lépéseket fog tenni a béke közvetítésére.

Rómából jelentik: Giolitti egy óra hosszúságig tanácskozott Ferry Enrikó képviselővel.

Az olasz király kihallgatáson fo-

gadta Giolittit, azután visszautazott a főhadiszállásra.

A cenzura korlátozza az intervencionista lapokat, amelyek nem akarják abbahagyni Giolitti politikájának és személyének támadását.

„Romlandó aru.”

(Rendészeti ügyosztályt szerveznek a Közélelmezési Hivatalban.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Az érsekújvári gabonacsempészési ügybea letartóztatott Kurzweil Gyula gabonakereskedőt és a négy letartóztatott vasuti alkalmazottat átkísértették a nyitrai királyi ügyészség fogházába.

Kurzweil nemcsak Érsekújvárról és környékéről csempészett gabonát, hanem beutazta az egész országot és magas áron megvásárolta a bejelentések elől eltított gabonakészleteket. Eddig 200 vagon gabona kicsempészése bizonyosodott be. Waiczner Vilmos budapesti államrendőrségi felügyelő csodálkozását fejezte ki azon, hogy Kurzweil mennyire megtudta nyerni a vasutasok bizalmát, ott dolgozott az irodájukban és a vasutasok sajátkezőleg ragasztották fel a vagonokra a gyorsan romlandó árurol szóló vöröscédulás jelzést, amelyek alapján a csempészett gabona a legrövidebb idő alatt jutott el rendeltetési helyére. Miután tartottak attól, hogy utközben ellenőriznifogják, hogy a vagonok tartalma megfelel-e az árubevallásnak, a kocsik ajtajába káposztát, hagymát és más romlandó árut raktak. Ezt azért tették, hogy a felületen vizsgálat ne jöjjön rá a csatlásra.

Budapestről jelentik: Tekintettel az élelmiszerek körül elkövetett csalásokra és visszaélésekre, de különösen az Olaszországba kicsempészett

gabona ügyére, Kürthy Lajos báró az Országos Közélelmezési Hivatal elnöke elhatározta, hogy a hivatal keretén belül rendészeti ügyosztályt szervez, amely a belügyminisztériumnak detektív csoportjából fog állani és kiegészítődik a közélelmezési hivatal néhány tisztviselőjével. Az ügyosztály teljes felhatalmazást kap az ország egész területére az élelmezési visszaélések kikutatására, azoknak megszüntetésére és legteljesebb hatalma lesz a visszaélések körüli nyomozások erélyes és gyors lefolytatására.

Szétkergetik az orosz dumát.

(Tizenkét milliót sikkasztó ezredes.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bjelakov orosz alezredes, aki Londonba utazott, hogy fegyvert, municiót és cipőt vegyen át, nyomtalanul eltűnt. Tekintettel arra, hogy előző napon felvette a részére kiutalt tizenkétmillió rubelt, azt hiszik, hogy a pénzzel Amerikába szökött.

Az orosz hadseregben a forradalmi mozgalom egyre terjed. Hogy ennek okát kikutassák, külön bizottságot neveztek ki, rendkívüli hatalommal. A bizottságnak első dolga volt, hogy letiltotta a frontira való posta továbbítását, azután a fronton szigorú vizsgálatot indított. A nyomozás eredménye az volt, hogy számos magasrangú tisztet, továbbá altisztet és közkatonákat letartóztattak, de bővebb eredményekről a bizottság még nem tett jelentést.

A дума napjai meg vannak számlálva. A Ruszkoje Szlovo híradása szerint Protopopov egész határozottsággal bejelentette, hogy a dumát fel fog oszlatni és új választásokat fog kiírni abban az esetben, ha a progresszív blok mostani magatartását folytatja. Pétervárott tárgyalások folynak egy új konzervatív blok alakításáról, amelyben a birodalmi tanács és a дума tagjai volnának képviselve. A дума radikális csoportjainak konferenciáján Korenszki dumaképviselő kijelentette, hogy a politikai állapotok a birodalomban napról-napra elviselhetlenebbek. Ezidő szerint valamennyi ellenzéki dumaképviselő rendőri felügyelet alatt áll. Az ochrana a képviselőket ugyszólván lépésről-lépésre figyeli. Az erre vonatkozó jelentéseket a belügyminiszter elé fogják terjeszteni.

Közben az orosz reakcionárius sajtó, mint egy stókholti távirat jelenti, hevesen izgat a дума fölösztatása mellett. A Zemcsina azt írja, hogy ha végre pokolba kergethetjük a dumát, az esetben számolni lehetne a háboru mielőbb való befejezésével. A lap behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy mennyire kárára van Oroszországnak a háborus uszítás. Az idézett ujság szerint kormánykörökben komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy lejárnak nyilvánítsék a дума tagjainak mandátumát és hogy az új választást a béke után való időre halaszták el.

Francia lapok jelentik, hogy a dumát azért napolták el, mert a kormány nem tudta magát elhatározni arra, hogy politikájáról kötelező nyilatkozatot tegyen a dumának. A Humanité közli a Ruszkoje Szlovo híradását, amely szerint a dumát egészen szokatlan, rideg formában napolták el s hogy az elnapolás képviselői körökben óras konzultációt keltett.

Utolsó erőfeszítés.

(Rövidesen megindul a nyugati offenzíva.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Francia hivatalos jelentés szerint a Maas balpartján ellenséges osztagoknak sikerült a 304-es magaslaton előretett francia állásokba behatolni. A németek súlyos veszteségeket szenvedtek és rengeteg halottjuk fekszik a francia vonalak előtt. Egy éjjeli jelentés szerint több német ezred heves támadást intézett a Maas balpartján, a harc kézi tüzérvé fejlődött, majd a 304. magaslat körüli árkok legnagyobb részét ellentámadással a franciák ismét visszafoglalták.

A Vogezekben levő fronton tegnap fokozott harci tevékenység volt. Baselben egész nap lehetett hallani az ágyúk dörgését. Péntek dél felé az ágyúk elhallgattak.

Olasz katonai misszió a francia arcvonal megtekintése után meglátogatta az angolok nyugati frontját, ahol nagyon szívélyesen fogadták. A katonai misszió nagyon meg volt elégedve az angol hadsereg felszerelésével és magatartásával. Tegnap nagy csoport magasrangú francia tiszt érkezett Rómába.

Gips, ismert angol haditudósító, a nyugati frontról félhivatalosnak tekinthető tudósítást nyújt az angol tavaszi offenzíváról, amelyben a következőket mondja: Semmi sem súlyosabb és károsabb, mint az az optimista felfogás, a mellyel Angliában azt hiszik, hogy az új tavaszi offenzíva könnyű dolog. A német vonalak mögött még mindig hatalmas embertartalékok vannak és erős tüzérség áll mögöttük. Az új offenzíva nem lesz sötétútazás. Az ellenség kétségbeesetten fog védekezni, a harcok véresek és elkeveredettek lesznek, még véresebbek, mint az elmúlt harcok tetőpontján voltak. A legutóbbi angol eredmények azonban mutatják, hogy az angol csapatok ügyesebbek lettek és hogy a sikerért már nem kell akkora árat fizetni, mint eddig és, hogy Anglia tüzérsége már képes lesz arra, hogy a német vonalakat megingassa.

Római értesülés szerint az olasz fronton folytatják az előkészületeket. Az olasz hadve-

zetőség számol azzal az eshetőséggel, hogy az idén tavasszal sokkal hamarabb fognak megkezdődni a hadműveletek, mint a múlt év tavaszán. A hadvezetőségben meg vannak győződve arról, hogy a hadviselő felek ezen a tavaszon teszik meg utolsó erőfeszítéseiket, mert a nagy offenzíva lezajlása után egyik hadviselő fél sem lesz olyan állapotban, hogy a háborút folytathassa, hanem mindannyian ki fognak merülni.

A *Matin* jelenti, hogy Liautey francia hadügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy a keleti fronton levő katonáknak legmesszebbmenő szabadságot adja. Ebből arra következtetnek, hogy a hadvezetőség a szaloniki akciótól való siker elérésekor végleg lemondott és hogy a macedón arcvonalon álló seregrészeket kisebb csoportokban vissza fogják hívni.

Chamberlain a Citiben a képviselőkhöz beszédet intézett, melyben kijelentette, hogy a legközelebbi események döntő hatásúak lesznek. Az eniente a jövő tavasszal, vagy megnyeri a háborút, vagy pedig kénytelen lesz dönteni afelől, hogy a negyedik háborús telet is végig kelljen küzdeni.

Alaptalan hír Berzeviczy Aibertről. Budapesti hírek szerint: Egy fővárosi reggeli lapnak Berzeviczy Albert mandátumáról történt lemondásáról szóló hírével szemben a Budapesti Tudósítót felhatalmazták annak közlésére, hogy a közlemény elejétől végig légből kapott koholmánynál nem egyéb. Berzeviczy sem nem mondott le mandátumáról, sem Tisza István gróffal nincsenek különbségei. Az újévi üdvözlésen betegsége miatt nem vett részt, ellenben levélben üdvözölte a miniszterelnököt, amint ez az összes lapokban meg volt írva. Mióta egészsége

helyreállt, több ízben fent járt a munkapártban, a múltkor a képviselőházban, amikor a hadseregszállítás ügyében interpellációt intéztek a miniszterelnökhöz, jelen volt és Berzeviczy tudomásul vette a miniszterelnök válaszát.

Tolvaj magasrangú államtitkár.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bankban most folyik a legutóbb bevont nikkel pénznek vas pénzzel való becserelése. Az osztrák és a magyar pénzeket külön szortírozzák és a munkát a banknak négy tisztviselője és a pénzügyminiszterium egyik magasrangú hivatalnokja végzi. Egy finom mérlegen mérik le külön a magyar és külön az osztrák pénzeket.

Pár nap óta a szortírozások után a tisztviselők azt vették észre, hogy egy esomó pénz mindig nyomtalanul eltűnik és noha az eltűnt pénzüsségeket mindig hosszasan keresték, de eredménytelenül kellett lezárni a napi mérleget. A munkánál még egy szolgáló is segédkezett és a tisztviselők erre gyanakodtak. Elhatározták, hogy meg fogják figyelni a szolgát. A tolvaj azonban nem a szolga volt, hanem az harmadnapra a magasrangú pénzügyminiszteri tisztviselő személyében került elő.

A banktisztviselők ugyanis meglátták, amint két kezét a zsebébe rejti. Nyomban hozzáugrottak és a pénzügyminiszteri tisztviselő zsebeiből előkerült az az összegű pénz, melynek hiányát a mérleg aznap mutatta. A tisztviselő ezután be is vallotta, hogy ő követte el a lopásokat. Az illető tisztviselő évtizedek óta áll a pénzügyminiszterium szolgálatában és igen előkelő pozíciója van és vagyona több mint 150—200 ezer korona.

És mit csinál egy Rotschild...?

Felveszi — leteszi, felveszi — leteszi...

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Előbb volt a világon a történet, azután az anekdota.

Két ur beszélget.

— En minden héten megyek a gőzfürdőbe és minden héten váltok inget.

— En minden héten kétszer megyek a gőzfürdőbe és kétszer váltok inget.

— És mit csinál akkor egy Rotschild — maga hencseregő fráter.

— A Rotschild? Hát azt nem tudja? Felveszi leteszi, felveszi — leteszi...

És most halljuk a történetet.

A legendás nevű pénzdinasztia egyik fiatal bécsi sarja, *Rotschild* Alfréd báró tartalékos dragonos főhadnagy a bukovinai frontról jövet tegnapelőtt utazott keresztül Kolozsváron. Mint az a nagyurakhoz illik, majdnem inkognitóban, észrevétlenül csuszott itt keresztül a nagy frankfurti unokája, a szállodában egyszerűen Oberleutnant Rotschildnak jelentette be magát, a bárói cím nélkül s amint értesülünk, az adott borralalóbból sem lehetett következtetni arra, hogy a hatalmas dinasztia egyik tagját takarja a szürke főhadnagyi uniformis.

A legénye, az más. Beretvált arca van, a hangja komoly és méltóságteljes, esontos, szikár arcáról egy előkelő lélek töprengése sugárzik le, szállodai szolgálkával rakatta fel a báró esomagjait a koszra és öt forintnyi borralalót osztott ki. Egy ember ő, aki kivételes állásának tudatában van és meg sem lepődött, amikor megmondtuk neki, hogy intervjúért jöttünk hozzá.

— A báró urról szeretnék egyet-mást hallani — mondtuk.

A tisztiszolga megrántotta a vállát, simára borotvált arcán jószágos és folényes mosolygás szaladt keresztül, amikor megszólalt:

— Na ja, mein Gott, er ist auch ein Mensch. Ő is csak ember. Ő is csak olyan főhadnagy, mint a többi.

— Ön mióta áll a báró ur szolgálatában?

— Másfél éve. Akkor rukkoltam be katonának. Azeelőtt pincér voltam a Saabben, onnan ismertem a báró urat s miután egy ezredbe kerültem vele, megkértem, hogy vegyen magához tisztiszolgának.

— Milyen ember a báró ur?

— A báró ur a legjobb ember, akit valaha ismertem, pedig tizenöt esztendei pincéri pályám alatt sok urat volt alkalmam megis-

merni. Teljes bizalommal van irántam s én ezt a bizalmat igyekszem is kiérdemelni.

— A báró ur most harminc éves, Signum laudisza és katonai érdemkeresztje van s egyszer volt megsebesülve. Most öt hónapig volt egyfolytában a fronton, ahol őt a legkiválóbb tisztek egyikének tartják. A fronton Oberleutnant Rotschildnak hívják, egyszerű, kötelességtudó tiszt és a legénység rajong érte.

— Mová utaznak most?

— A báró ur Nagyváradra utazott tegnap, ott vár be engem s onnan Bécsbe megyünk. A báró ur kimondhatatlanul örül a szabadságnak, amit kaptunk.

— Ön a fronton sokat érintkezik a báró urral?

Leopold, mert így hívják a Rotschild báró legényét, esodákozó arccal felelt erre a kérdésre:

— Hát hogyné. Mindennap többször és különösen sokszor azokon a napokon, amikor nincs ütközet. En adom ki mindennap a tiszta fehérneműket, mert a báró ur, ha nincs ütközet, a fronton is mindennap vesz tiszta fehérneműt. Ezekben a poggyászokban ötven inget viszünk most is. Ötven inge mindig

Azt mondta, hogy maga sem tudja, hogy miért követte el a bűnt, de azt valami ellenállhatatlan kényszer hatása alatt tette. Megvizsgálták, mert kleptomániásnak gondolták, azonban teljesen beszámíthatónak találták. Nem tudták, hogy mit csináljanak az ügyben, de később mégis úgy határoztak, hogy nem viszik a bíróság elé, hanem a tisztviselőt három nap alatt nyugdíjazták.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Vasárnap délután fél négy órakor, mérsékelt helyárakkal: *Cipányprimás*, operett.

Este 8 órakor rendes helyárakkal: *Csillagok boldondja*, operett.

Hétlőn: *Künn a bárány, benn a farkas*, Ujdonság előszőr.

Kedden: *Künn a bárány, benn a farkas*.

Szerdán: *Künn a bárány, benn a farkas*.

Csütörtökön: *Kornevillei harangok*.

Pénteken délután fél négykor, mérsékelt helyárakkal: *Rip-Rip*, operett.

Este fél nyolckor, rendes helyárakkal: *Cigányszerelem*, operett.

Szombaton délután fél négy órakor mérsékelt helyárakkal: Ifjúsági és népies előadás: *Zsuzsi*, paraszt vigjáték, előszőr.

Este fél nyolc órakor, rendes helyárakkal: *Három a kis lány*, operett.

* A filharmonikusok harmadik hangversenye az igazi művészet jegyében folyt le az aradi zeneértő közönség lelkes tetszése mellett. A műsort csupa finomság és szépség jellemezte. Wagner József dr. zenekari művével kezdődött. A speciálisan vonós zenekarra írt mű invenziós alkotása nagy tudású szerzőjének. A filharmonikusok művészi előadásában nagy sikere volt. Bánfi Oszkárné énekesnő és Sonn Harry gordonkaművész voltak a koncert vendégei, az ő számaik töltötték ki a műsor többi részét. Bánfi Oszkárban egy tökéletes ének-tudású, elsőrangú énekesnőt ismertünk meg.

van a báró urnak a Stellungban és amig az elhasználandó, addig megérkezik a másik küldemény.

— A tavaszi orosz offenzíva idején megessett, hogy a báró ur két hétig nem vett tőhőneműt. Képzelték, hogy mily kellemetlenül éreztük magunkat.

— Ez megessett már más katonával is — jegyeztük meg szerényen.

— Na ja, gut, aber egy Rotschild báró az mégis más. Egy igazi ur, aki tizezreket aldoz csak azért, hogy a fronton tiszta fehőneműje legyen. A báró csak a fehőneműre kényes. Epen úgy él, mint a többi, csak hogy mindennap beretválnozik és mindennap vesz fehőneműt. Mert higye el, a fehőnemű az fontos. Békében én is mindennap vettem tiszta inget.

— Mi a véleménye a báró urról, vajjon megtartja-e ősei vallását?

— A fronton semmitőle vallást nem lehet megtartani. Azt tudom, hogy a báró ur izraelita és azt is tudom, hogy ezért karácsonykor átvette a szolgálatot egy keresztény tisztól. Halottam, amikor mondta:

— Majd én tartok helyetted szolgálatot, én úgy is zsidó vagyok.

Bámulatosan finom pianói szenzációként hatottak. Nagyterjedelmű szopránja a felső regiszterekben bámulatos szépségben ragyogott. Kifinomult, mély zenei intelligenciáját magasabbrendű iskoláját egyformán csodálta és ünnepelte a közönség. Előadott dalait zongorán férje kísérte finom precizitással. Sonn Harry a gordonkának tökéletes művésze. Klasszikus egyszerűség, bensőséges igaz megértése minden zenei szépségnek jellemezte előadását. Sokáig ünnepezték. Chopin Nocturneja sokáig emlékezetes marad. Gounot Ave Mariáját adták utolsó számnak a vendégművészek, percekig zugott a tetszés, a nagyszerű, magasabb kulturájú muzsika gyönyörű és méltó befejezésül. W. K. dr.

* A színház hírei. A jövő hét érdekességei. A heti műsor ismét a legértékesebbek egyike. Ujdonság és repriz élénkíti. Az ujdonság Kinn a bárány, benn a farkas, Földes Imre legújabb komédiája, mely a Magyar Színházban osztatlan nagy sikert aratott és fölötté érdekessé teszi, hogy tizenkét nő szereplő mellett egyetlen férfi szereplő van. A Künn a bárány, benn a farkas hétfőtől kezdve három estén szerepel a műsoron. Csütörtökön a Kornevillei harangok kitűnő operett van műsoron. Pénteken két előadást tart a társulat, délután fél négykor az általános kedvelt Rip-Rip operett van műsoron, este pedig a Cigányszerelem kitűnő operettet eleveníti fel a társulat. Szombaton délután népies előadásul a Zsuzsi parasztvigjátéknak lesz az első délutáni előadása, este pedig Három a kis lány nagy sikert aratott operettnek lesz a 20-ik jubileus előadása ugyanabban a szereposztásban, mint az első bemutatás alkalmával.

* Magyar nő egy amerikai parlamentben. Bedy-Schwimmer Rozsa nevezetű amerikai előadói körutja alkalmából méltó ünneplésben részesítették. Előadásaira tízezerrel tödült a közönség, a belépőjegyeket napokkal az előadás előtt mind elkapták. Egy alkalommal meghívást kapott Nebraska állam parlamentjétől, hogy a parlament teljes ülése előtt lejtse ki nézetét a nők választójogáról és ismeresse az európai viszonyokat. A parlamenti ülést az elnök 10 percre felfüggesztette és Schwimmer Rozsát osztatlan figyelemmel hallgatták végig a képviselők. Nálunk „Amerika a háboru alatt” címen fog előadást tartani február hó 3-án 1/2 órákor a kultúrpalota dísztermében. Számozott jegyek 3, 2, 1, — 50 korona árban kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében.

* Urleányok a színpadon. Február 2-án a Szociális misszió társulat jótékony célu délutánján tordai Grahl Erzsébet egyfelvonásos vigjátékát: dr. Gyógykuthy Elvirát fogják adni az aradi urleányok. A tizenegy szereplő Bonda Jolán, Hőnig Franciska, Kremer Eily, Tóth Bónka, Tóth Maca, Ecker Eily, Vasóczy Ilonka, Prolich Gizi, Csepreghy Ilus, Nádray Anna és Martonossy Bónka osztották fel egymás között. A darab rendezését H. Harmath Józsa végzi nagy ambícióval. A műsoros délután többi szereplői: dr. Prohászka Lászlóné, Zombory Andor, Barias Gyula, Farkas Ferenc, H. Harmath Józsa, Fatus Lajos, dr. Wagner József, a kamara zenetársaság és az aradi női tornászcsapat Kopp Erzsébet vezetésével. Jegyek 3, 2 és 1 korona árban Scherhag H. és fia Andrásy-téri üzletében várhatók.

* Az Aradi Élet legújabb száma élénk, változatos tartalommal jelent meg. Aktuális fényképek, érdekes közlemények, pompás versek, vidám karcolatok tarkítják a nívós kiállítású hetilapot, amely közli a színház és a mozik egész heti műsorát, színlapjait, a színdarabok rövid leírását. Előfizetési ára negyedévre 3 korona 60 fillér. Egyes szám ára 30 fillér.

* A Kölcsey-Egyesület mai, aradi vonatkozásainál fogva különösen érdekes *Munkacsuszurjára* a tagok zsúrjegyeik felmutatása mellett, nemtagok 1 koronáért kaphatnak ülőhelyeket délután 4 órakor a pénztárnál.

* Kölcsekönyvtár. Ujdonságok Kerpelnél.

Fehér Mihály a könyvárus.

Egy érdekes aradi polgár halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Érdekes ember halt meg ma Aradon, akit jól ismertek azokban a körökben, ahol kedvelik a ponyvairodalmat.

Fehér Mihály az érdekes öregember neve, aki 57 évet élt. Sok minden furesát beszéltek róla. Különösen azt, hogy házaló könyvárus létére valóságos milliomes az öreg. Ma, hogy meghalt, tizenhat házat, telkeket, óriási takarékbetétet emlegettek. Kimentünk az öreg Fehér házába, Csiky Gergely-utca 18. szám alá, ahol a holttest mellett az egész gyászos család együtt találtuk.

Saját bevallásuk szerint épen a hagyaték-ról beszélgettek. Sajnos, az épenséggel nem olyan nagy, mint a fáma meséli. Csupán a Csiky Gergely-utca 18. számú ház az elhunyt öreg Fehéré, meg egy telek a külvárosban, no meg egy kis takarékbetét az Első Aradiban, amiről még a gyászolók sem tudják, hogy mennyi.

Naturalisztikus regénybe illő kép volt, amit a Csiky Gergely-utcában találtunk a gyászházban, amelyre ki van tűzve a fekete lobogó. A szegényes konyhaajtó pedig az Entreprisedes Pompes funebres gyászdrapériájával behuzva. Reumatikus beteg öreg nő a sarokban, az özvegy, egészen mellőzött. O halgat, az irástudóbb atyafiak viszik a szót. Főleg két bankkönyvelő Fehér fiu és egy Fehér leány tiltakoznak az elien, hogy a nyilvánosság elé vigyük az öreg Fehér emléket, érdekes alakját. Pedig érdemes, mert a furesa ponyvairodalom terjesztő és könyvkiadótör egyenesen Balzac regényalakjai közül való volt. Egy aradi Goriot apó, a Csiky Gergely-utcában.

Ismerősei szerint talán világleletében sem vásárolt magának egy pár cipőt. A külsejével egyenesen számalmat akart gerjeszteni magának, mint üzleti alapítókét. Kikeresztelkedett zsidó, volt és zsidó helyeken mint zsidó, keresztény házaknál mint antiszomita szerepelt. Száraz kenyérnél egyebet alig evett. Megbízható, pontos ember volt, mégsem szerették az aradi könyvkereskedők a halhatlan és halhatatlan iurkarsága miatt.

Telekspekulációkról és pénzkölesözésekről is meséinek. Annyi bizonyos, hogy a házat a volt aradi máv. üzletvezető helyettől vásárolta. Az öreg Fehér üzletkőre a vidékre is kiterjedt, de hetente egyezzer-kétszer mindég csak Pankotúig ment vonaton, onnan tovább gyalog egészen Világosig.

Harminc évvel ezelőtt a Klein-cég bolti-szolgája volt. Annyi bizonyos, hogy nagy életrevalósággal és talentummal szerezte vagyonát. Még a legutóbbi időben sem riadt vissza semmiféle munkától, naponta háromszáz helyre hordott ki gyászjelentéseket pár krajcárért. Eközben szerezte betegsőt, amely a sirba döntötte.

A reumatikus özvegy hallgat a sarokban, talán alszik is. Az egész oroszos milőben csak egy valaki van igazán megilletődve: a 14 esztendő polgárista fiu. Félszegen áll, könyes a szeme, ez az ember siratta meg az egész világon egyedül Goriot apót...

Az „ARADI KÖZLÖNY”

mar a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és donanytőrszében. Egyes szám ára 12 fillér.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fióknyitása.

(Beszélgetés Conrad Ottó igazgatóval. — Látogatás az új bankfiókban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank rövid hiradásban teszi közzé, hogy hétfőn, folyó hó 29-én megnyitja aradi fiókját. Arad városának és a hozzá tartozó országrésznek közgazdasági életében ez oly esemény, amely érthető okoknál fogva feltűnést kelt és gondolkodásra késztet.

Már annak idején, amikor hirtelen kelt a bank ebbeli elhatározásának, a közönség körében élénk eszmecsere váltott ki ez az értesülés és — tényt állapítunk meg ezzel együtt — eleinte a vélemények még nem alakultak ki egységesen. Aradon és környékén mindaddig csak helyi intézetek működtek, amelyek között főképp és üzleti kiterjedés tekintetében magától származott a bankbeli osztálytagozás. Vannak elsőrangú helyi intézeteink, helyi közép- és kisbankjaink.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank az első fővárosi nagybank, amely — bizonyára alapos megfontolás után — szükségesnek tartotta és elérkezettnek látta az időt arra, hogy Aradon saját fióktelepét megnyissa, amiből első sorban is arra lehet következtetni, hogy ebben az országrészben fennálló összeköttetéseit ezentúl fiókja útján a közvetlen érintkezés során kívánja kultiválni és fejleszteni.

A világháború nagy alakulásai közepette hazánk gazdasági történetének oly időszakában élünk, amelynek tanulságai között annak megértéséhez is eljutottunk, hogy tért kell engednünk az új koncepciók részére és nem szabad a múltat és az eddigi állapotokat változhatatlannak tekintenünk. Ha valaha, akkor ma valóban beláthatjuk azt, hogy sok mindennek kell alapjában megváltoznia; ha a világtörténelmi forgatag után újult erővel akarunk fejlődni és nem akarunk a haladás ellenségei lenni, a meglévő állapotokat nem szabad többé soha és semmiben sem a logika végének tekintenünk.

A Kereskedelmi Bank multja és üzleti elveit nyitott könyvként fekszenek mindenki előtt, aki hazánk közgazdasági viszonyainak figyelmes szemlélője. Tudjuk, hogy ez a bank, amelynek 230 millió korona saját vagyona van, üzleti átlagában több mint két milliárd vagyont képvisel és a magyar állami hadikölcsön kötvények elhelyezésében az ország pénzügyi intézetei között eddig a legnagyobb teljesítményt mutatta fel, elsőrendű faktora a magyar közgazdaságnak, ügyfeleinek rétegződése oly széleskörű, hogy hazánk gazdasági szervezetének csaknem minden egyes ágában vezető szerepet tölt be. Fokozatos fejlődésének útján ez a fiók is csak egy mérföldjelzője lesz annak a terjeszkedésnek, amelynek útján ez a hatalmas bank céltudatos munka árán halad tovább.

(A Kereskedelmi Bank tervel.)

Alkalmunk volt a közelmúlt napokban Conrad Ottó igazgatóval, ki a fiók megnyitásához hámori Bíró Leó központi igazgatóval Aradra érkezett, ezekről a kérdésekről behatárolt körben beszélni.

— Intézetünk — mondotta Conrad igazgató — hosszú idők során, tevékenységének egész folyamán bevált üzleti elveinek alkalmazásával, tartja meg és még csak megőrizni igyekszik sok ezernyi ügy-

feleinek bizalmát. Az ő bizalmukból gondoljunkra bizott tőkék és intézetünk saját vagyona révén bankunk képviseli hazánk legnagyobb tőkecsoportosulását. Ez a helyzetünk kötelességünké teszi, hogy most, amikor fejlődésünknek ezen magas fokát értük el és talán nemsokára elér ezik a háború utáni nagy rekreáció korszaka, pénzügyi és bankári műveletekkel, mezőgazdasági, ipari, közlekedési és kereskedelmi vállalkozások felkarolásával és fejlesztésével továbbra is előljárjunk a közgazdasági cél kitűzésben. Ezt esendes és kitartó, építő munkával kívánjuk elérni. Tevékenységünk köre kiterjed minden üzleti lehetőségre, amely egy ily nagy anyagi és erkölcsi erővel rendelkező intézet közreműködését kívánatosá teszi és — kivált a viszonyok remélhető javulásával — részünkre adódní fog.

— A Kereskedelmi Bank Arad városa és az ehhez kapcsolódó országrész iránt, de saját maga iránt való kötelességet is teljesített, amikor vállalta azt a feladatot, hogy aradi fiókja révén hozzájáruljon ahhoz, hogy ez az egészséges, fejlődésre hivatott és kiváló közgazdasági értelmiségű társadalommal bíró országrész gazdasági élete a jövőben fokozottabb lendületet kapjon. Mindebben az eddigi viszonyokból kiindulva és karöltve mindazokkal a faktorokkal, amelyek ebben a munkában már eddig is érdemesen közreműködtek, de mindig csak a magunk útján haladva, kívánunk munkálkodni.

Örömmel és megnyugvással hallottuk ezeket, amelyek alapján joggal üdvözljük a bank fiókalapításának tényét, érdeklődéssel és várakozással fogjuk kísérni és figyelni tevékenységét és remélhető fejlődését. A Kereskedelmi Bank 75 éves fennállása alatt tanuságot tett arról, hogy mindig termékenyítő és nivelláló közgazdasági hivatást teljesített, okunk van tehát arra, hogy jó jelnek tekintsük aradi terfoglalását.

A bank körleveléből értesülünk, hogy a fiók Andrássy-tér 14. sz. alatt a Hermann palotában nyílik meg és hogy a bank igazgatósága a fiók főnökévé Hargitay Bertalant, a nagyváradi fiók eddigi vezetőjét nevezte ki. Hargitay már évek hosszú során működött a Kereskedelmi Bank vidéki fiókjaiban, teljes üzleti tapasztalatok felett rendelkezik és új fiókban, de nem új üzleti tereumon fogja folytatni nálunk működését. Eddigi tevékenységéből is azt következtethetjük, hogy érzelme van mindamaz igények iránt, amelyek egy fejlődő országrész közönségének köréből a legkülönbözőbb vonatkozásokban megnyilvánulhatnak.

(Milyen az új bankfiók?)

Az Andrássy-tér 14. számú ház, az ugynevezett Herman-palota bejáratánál egyszerű, izléses cégtábla jelzi, hogy az első emeleten helyezkedett el a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank aradi fiókja. Néhány nappal ezelőtt még hatalmas gerendák akadályozták az udvarban a közlekedést, jelezve, hogy a bankfiók felszerelésének igen nehéz munkája még nem fejeződött be. A helyiségek berendezése már csaknem készen volt, amikor a vasszekrények még felszállításra vártak és ez adta a legnagyobb munkát. A bank ugyanis hat vasszek-

rénnyel látta el fiókját s ezek közül a két saef egyenkint nyolevan métermázsas, a négy „kisebb” pedig külön-külön hatvan métermázsas. De hiszen ma már ismeretlen fogalom a technikai nehézség és ezért a fiók tegnap, amikor az Aradi Közlöny munkatársa ott látogatást tett, teljesen fel volt szerelve és hétfőtől kezdve rendelkezésére áll a közönségnek.

Főntebb a fiók közgazdasági jelentőségét méltattuk, az alább következő sorok pedig leírását adják az aradi új intézménynek. A Kereskedelmi Bank fiókjában számos olyan közgazdasági jelentőségű és gyakorlati újítást találunk, amelyek egyelőre hiányoznak még a legnagyobb vidéki intézeteknél is. A lépcsőházból kifelé van bejárat: jobbra Hargitay főnökhöz vezet az út, balra pedig az ugynevezett nagyterembe kalauzolnak bennünket, abba a nagy munkaterembe, amely egyetlen pénzügyintézetnél sem hiányozhatik, mert hiszen ott bonyolódik le a tulajdonképeni üzleti forgalom. Ez a hosszú lokalitás, amelynek ablakai az Andrássy-térre néznek, magában egyesíti a folyószámla és váltóosztályt, valamint a pénztári és számlafejlesztést. A berendezés utolsó simitásait végző iparosok még kalapácsolnak, dörmöbölnek, de az íróasztaloknál, az írógépekkel már buzgón dolgoznak a tisztviselők. A nagyterem hosszában szeli át a márvány-pult, amely alatt biztonsági csengők húzódnak meg. Ezek segítségével szükség esetén néhány pillanat alatt az egész házat fel lehet zavarni és így a hivatalos vendég gyorsan kézre kerülhet.

A terem folytatásaképpen északi irányban találjuk a főnök szobáját, majd a tanácsstermet, dél felé pedig abba az elrekesztett részbe jutunk, amelyben a négy, Arnheim S. I.-féle vaskassza áll. A tanácssterem szomszédságában van az a szoba, amely a két saefet tartalmazza. A nyolevan métermázsás sulyu két vaskolosszus valószínű látványosság. Tudomásunk szerint saefekkel még a legnagyobb pénzügyintézetek sem rendelkeznek, tehát a fióknak ez a fontos újítása külön figyelmet érdemel, mert a betörés és tűz ellen megóvandó értékek itt abszolút biztonságban vannak és aki ebben a két kasszában helyezi el vagyonát, az nyugodtan hajthatja álomra a fejét. Érdekes, hogy a két saef zárjainak kezeléséhez hosszabb előtanulmány szükséges és ennek hiányában teljes képtelenség azokat kinyitni. A saefekkel kapcsolatosan még egy újítást vezet be a Kereskedelmi Bank Aradon és ez az ugynevezett box-rendszer. A saefekkel egy szobában ugyanis három tagas fülke áll a közönség rendelkezésére. A belülről lezárható eme boxokban kényelmesen elvégezhetjük írásbeli teendőinket, megvizsgálhatjuk értékeinket, átadás előtt, vagy azután. A saefek és boxok helyiségébe külön ajtó vezet a lépcsőházból, azok tehát, akik titokban akarják tartani a két vasmonstrumhoz való összeköttetésüket, a diszkrét bejáratot használhatják. Bár nem szorosan, de mégis a fiók helyiségeihez tartozik az a tökéletes komforttal berendezett vendéglátás is, amely a központ Aradra jövő kiküldöttjeinek kényelmét van hivatva szolgálni. A helyiségeket nagy ruhatár egészíti ki, amelyben minden tisztviselőnek külön fülkéje van. Itt végzi a szolgálatteljesztést a postaakcszpediálás technikai munkáját is. Ennek szomszédságában jutunk a két telefonfülkéhez.

A berendezést röviden úgy jellemezhetjük, hogy mindaz megtalálható itt, ami izléses és elsőrangú gyártmány. A legmodernebb konyhák kivételével gázkályhák is utják a meleget és ebben a kellemes enyhe levegőben pompás préselt matthuzorok, valamint a legújabb,

találmányu svéd íróasztalok szolgálják a tisztviselők kényelmét és fokozzák a munkakészséget. A faberendezés legnagyobb része a bank saját műszaki telepén készült. Azt az ipari munkát, amelyre ezenkívül szükség volt, kizárólag aradi cégekkel végeztette el a fiók vezetője. A termék beosztása és az egész elhelyezkedés a Fodor és Reisinger építő-vállalkozó cég műve.

Mintán a Kereskedelmi Bank legújabb — számra nézve tizenötödik — fiókját áttekintettük, aziránt érdeklődtünk, hogy mi volt a fiók legelső üzleti ügye? Hargitay főnök erre át-

nyújtotta Láncozy Leó v. b. t. t.-hez, a Kereskedelmi Bank európai híru elnökéhez intézett jelentésének conceptusát.

— Ez az aradi fiók legelső ügye — mondta a főnök. — Elnökünk Öccellenciájának nevére állítottuk ki a fiók 1. számú betéti könyvét és ezt a tényt most jelentettem be a kegyelmes urnak. Aradi fiókuink könyveit tehát Láncozy Leó Öccellenciájának betétjével lehetünk szerencsések megnyitni.

Megállapítható ebből, hogy az aradi fiók első üzletfelét kitűnően választotta meg.

Kilakoltatták egy szállodából Koburg Lujzát.

(A hercegnő saját írása nyomoráról.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Az Izár partján a Wittelsbachok udvara és a két hercegi család igen szoros, szívélyes viszonyban él a lakossággal. A közönség szereti Koburg Lujza hercegnőt, akit az osztrák-magyar monarchia területéről kiutasítottak. A müncheniek minden lépését lesik a hercegasszonynak, tudják a kutyái és papagályai nevét, minden apróságot számon tartanak az immár komolyan megbetegedett hercegnőről, aki a Dürheimer-állandóban lakik. Csak a bajor udvar nem vesz róla tudomást és ha Lipót herceg felesége, aki osztrák-magyar hercegnő, kocsiján találkozik Lujzával, idegenül tekintenek egymásra. Viszont a kis bajor rezidencia és a hercegasszony legközelebbi rokonsága nemcsak anyagi ügyeit akarja rendezni, hanem magasabb lelki okokból is segíteni akar a Park Hotelben méltatlan helyzetben élő Koburg Lujzán. Dóra hercegnő, — Koburg Lujza leánya, — alig várja gondnokság alá helyezett édesanyját, hogy szívére ölhesse és visszahelyezze a családi tűzhelyhez.

Koburg Lujza gondnokság alá helyezettetésének ügyében február 1-én telik le a tiltakozási határidő. Bár a hercegasszony maga kérte gondnokság alá helyezését, még sincsen kijárva, hogy újabb komplikációk fognak bekövetkezni. A hercegnő a következő beadványban kérte gondnokság alá helyezését:

Nyomasztó magasságu adósságok következtében az *inség veszedelmének látom magamat kitéve*. Tekintettel erre a helyzetre, belátom képtelenségemet anyagi ügyeim kezelésére és rendezett gazdálkodás vezetésére. Legsajátosabb érdekemben szükségesnek tartom tehát, hogy mindazon törvények, rendszabályok megtörténjenek, amelyek további tékozlásom megakadályozására alkalmasak. Kérem tehát leányomat Dorottya Schleswig hercegasszonyt indítsa meg tékozlás miatt gondnokság alá való helyezésemet és minden íentartás nélkül kijelentem, hogy ezt a teisoroit okokból jogosnak elismerem. További illetékes forunnak a gondnokság alá helyezési eljárás számára a müncheni törvényeseket, amennyiben lakásomat megváltoztatnám, újabb tartózkodási helyem törvényesekét jelölöm ki.

A másik nyilatkozat így szól:

— „Ezennel kötelezem magam, hogy jelenlegi környezetemtől megvállok és új környezetemet Dorottya és Günther Ernő hercegi pár egyetértésével állapítom meg és új tartózkodási helyemet ugyanezen az új beleegyezésükkel fogom megváltoztatni.”

Koburg Lujza hercegnő mielőtt ezt a nyilatkozatot kiadta volna kezéből, ragaszkodott ahhoz, hogy magyar jogtanácsosát, Visontai

Soma dr.-t is megkérdezhesse. Ekkor azonban azt mondták neki, hogy a nyilatkozatot csak letétként fogják kezelni. A tiltakozási határidő, — mint mondták — február 1-én jár le és miután a hercegnő saját aláírásával adta beleegyezését, gondnokság alá helyezése ellen remonstrálásnak helye nincs. A rokonság szerint legtöbb ideje, hogy az ingatag lelkű hercegasszonyt megszabadítsák régi környezetétől. A hercegnő ezzel a törvényes alakissággal biztos révbe fog jutni.

Günther Ernő herceg, a kiváló közgazdasági szakértő a bízhatatlanság bonyolult adósságok rendezésére nagy finansiális tranzakció tervét dolgozta ki. Minden jogos követelést kielégítenek, ellenben szigorúan fognak disztinválálni az uzsorásokkal szemben, akiknél a hercegnő obligóban van. A tapasztalatlan hercegnő adósságainak nagy része piknikékből és ajándékokból származik, ezentelül milliós ajánlóleveleket adott. Egyizben részjegyeket adtak ki, pénzügyi műveletek céljából Lujza hercegnő aláírásai alapján. Az illetőt, aki ezt tette, ki is utasították Münchenből.

Koburg Lujzát, méltatlan módon kilakoltatták a Park Hotelből. Azóta egy kisebb szállodában lakik, szerény lakásban. Egész München a legnagyobb részvétellel kíséri sorsát.

Nikolajevits a vezér, Ratko Dimitriev a tanácsadó.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A Djen pétervári lap szerint az orosz hadvezetőség elhatározta, hogy a moldvai fronton az ellenség feltartóztatása céljából egyesíti az orosz tartalék csapatokat. A moldvai front parancsnokául Nikolajevics nagyherceget nevezték ki. *Ratko Dimitrievet* adva melléje tanácsadóul.

A Ruskij Invalid jelenti: Az orosz csapatoknak a Szereth vonalra való visszavonulása után az ellenség a Trotus-völgyben kísérelte meg az áttörést, a Focanii ut és Rimnicul között. A Szereth partjái tartanak a heves harcok, ahol az ellenség igen megerősített állásokat foglalt el. A harcok rendkívüli markacssággal folynak, mert az orosz hadvezetőség nem akarja feladni a Szereth vonalat, ami az egész Moldva elvesztésével egyenlő volna.

Nikolajevics nagyherceg nemsokára meglátogatja Ferdinánd oláh királyt, hogy átadja neki a cár saját kezű levelét.

Románia hódított területén, sőt a Moldvában is megbízható közlések szerint olyan a

nép kedve, amelyhez hasonló eddig semmiféle meghódított területen sem tapasztaltak. Az oláh lakosság, jelenti a szófiai Mir, *ellenséges magatartást tanusít kormányával és a városról-városra menekülő Ferdinánd királlyal szemben*. Katonák, sőt katonatisztek is nagy számban odahagyják az oláh hadsereget és polgári ruhába öltözködnek. Előfordult, hogy *ilyen katonák szintén üdvözölték a győzöt*. Ilyen a kedv nemcsak a távoli vidéki városokban, hanem magában Bukarestben is. Az oláh nép az idegen katonában nem ellenséget lát, hanem segítő társat jövőjének fölépítésében. Ez a szembeöltő tény igen nyugtalanítja az oláh vezetőket. Hogy mekkora ez -a nyugtalanság, kitűnik Ferdinánd királynak ígéréteiből, amelyet a parasztnak tett, hogy a jövőben politikai jogokat és földet kapnak, ha nem szoknek meg a seregből és bátran tovább harcolnak. A királynak ez az ígérete, mondja a Mir, keserves bevallása a nép ellen elkövetett bűnöknek, s fontos tanulságot lehet ebből levonni.

A sajtóhadiszállásról jelentik: Az a fővelmi vonal, amelyre az oroszok Rimnik-Sarat és Foksani eleste után visszavonultak, a Duna torkolatánál kezdődik, végigvonul a folyami északi partján egészen Galacig, azután a Szereth baloldalián halad a Putnaig, majd ennek balpartján fölmege a Magura-Odobesii északi lábáig, végül keresztülvág az erdélyi hegyekből levezető völgyeken, hogy azután Campurilen át elérje a határnyeretet. Az oroszok, akik a Szereth-vonal nagy részén kénytelenek voltak a balpartra visszavonulni, nagy erőfeszítést tettek, hogy megtartsák azokat a pontokat, a melyeket még a folyó jobbpartján bírtak. Ilyen pontok: a Szereth torkolatánál, a Buzeu és a Rimnik-Sarat torkolatánál vannak. A Szereth déli részén előretolt hídfőszerű állásokból az utóbbi napokban jórészt kivettük az oroszokat.

Az ellenségnek ez az erőfeszítése azt a célt szolgálja, hogy megakadályozza a szövetségeseknek a Szereth-vonalhoz való előnyomulását, vagy legalább is, hogy meglassítsa ezt és így időt nyerjenek. Másrészt azért is ragaszkodnak az oroszok ezekhez a hídfőszerű állásokhoz, hogy tervezett ellenoffenzívájuk támaszpontokat kapjon bennük. Így például az orosz ellenoffenzíva január 15-én a fundeni hídfőállásokból indult ki. Ismeretes, hogy ezt az ellentámadást teljesen visszavertük. Hogy az oroszok mostani védőállásaik mögött mi csoda ellenintézkedéseket foganatosítanak, nem tudjuk, csak annyi bizonyos, hogy már hetek óta erősítik a Pruth, sőt a Dnyeszter keleti partját is.

A központi hatalmak és szövetségesek csapatai tehát a Szereth—Putna-vonalon állanak. A bolgár hadsereg tudvalevően az Alsó-Dunánál és a deltánál áll. A dunai hadsereg a folyamtól a Buzeuig terjedő területen található, *Falkenhayn* hadserege a Buzeutól Magura Odobestiig terjeszkedik és itt csatlakozik hozzá az a német alpesi hadtest, amelynek jobbszárnyát *Schmettow* lovassai működnek. Innen északra József főherceg hadseregesoportja áll harcban az oroszokkal.

Természetesen, nem tudható, hogy Hindenburg programjába vette-e, hogy támadását messze a Szereth-vonalon tulra is kiterjeszti-e vagy sem, vagy pedig hogy megelégszik-e az eddig elért frontmegrövidítéssel és talán az így fölszabadult fölösleges haderejét más frontra akarja vetni. Annyi bizonyos, hogy *minden nehézség ellenére is előbbre jutunk* és a föléledő orosz ellentámadásokat az egész vonalon visszaverjük.

Posztógyáros Oroszország leghatalmasabb államférfia.

(A német barát Protopopov szerepe.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A pétervári események khaoszából lassan-lassan kibontakozik egy-egy esemény, melynek szilárdabbak a konturjai.

A politika kulisszái mögül előtűnnek azok a rugók, amelyek az eseményeket végre odáig érlelték, hogy a Trepov kabinet után Galijeherceg kormányzásához vezetett.

Trepov miniszterelnökségének utolsó idejében már hajlandó volt arra, hogy engedményeket tegyen politikai ellenfeleinek. Egy bizonyos időig szinte ugylátszott, hogy a veszedelmes krízist sikerül majd szárazon megszüntetni s hogy ez valósággá legyen, újabb engedményeket tett a дума progresszív blokjának. Ez az engedmény Protopopov személye volt, amint hogy tudvalevőleg Protopopov személye volt az, aki körül a harc első sorban dult.

Aki Protopopov személyiségével tisztában akar lenni, igyekezzék gondosan megkülönböztetni őt azoktól a tucat politikusoktól, akik hosszabb, rövidebb ideig fel-feltűnedeznek az orosz minisztertanácsokban, hogy aztán egy napon ép oly hirtelen ismét eltűnjenek. A lemondott miniszterek sorsa úgy lehet reá is várakozik, hiszen a mai Oroszország a korlátlan lehetőségek hazája, az azonban bizonyos, hogy addig ő a legujabb Oroszország történetében nagyon jelentős nyomokat fog hátrahagyni.

Semmi kétség, Protopopov valóban jelentős egyéniség, talán a legérdekesebb Stolypin halála óta. Ez a moszkvai posztógyáros, akit éveken keresztül a moszkvai legszűkebb árukereskedőkben ismertek csak, ma Oroszország jövőjének a legbizonyosabb irányítója. A moszkvai irodájából a mai magasságig mindenestre szédítően nagy az ugrás. Protopopov az a férfi, aki nem a népgyűlésekről, s nem a sajtó segítségével jött és tűnt fel s mégis egy napon hatalmas többséggel választották meg a дума képviselőjéül. Itt nem szokott tartani szenzációs beszédeket, gondolatait nem szárnyas szavakon küldi harcba, nem alapít új frakciókat s mégis egy ujonnan keletkező blok a maga vezérévé választja. S midőn a két orosz kamara a múlt évben kirándulásra ment a szövetséges nyugatra, magától értetődőnek találták, hogy Protopopovnak kell a küldöttség élén állania. Midőn visszatért a nyugati szemlélődésből, egyedül neki volt bátorsága megmondani, hogy denuncióval vezérekkel szemben csatát nem lehet megnyerni, sem Oroszország társadalmát, vagy mezőgazdaságát a zsák utcából kirántani nem lehet. *A praktikus és reális kereskedelem híve, amelyet praktikus emberek és reál politikások irányítanak.* Cselekedeteit és eredményeit a számtalan apró Miljukovok megbotránkozó kiáltása kíséri, akik az ő tevékenységében veszedelmes hajnalhasadást szaglászhatnak a Protopopov előttük, mint hazaáruló szerepelt. Természetesen „német barát” is, mert ma mindenkinek annak neveznek Oroszországban, aki a hosszú kezű emberek politikájának ellent mer mondani.

Ezek után érthető, hogy Protopopov, aki se hivatalnok, se pártvezér, se népszónok nem volt soha, miért érkezett el a hatalom polcára, sőt úgy lehet, hogy nemsokára ezt a hatalmat még szélesebb körben is gyakorolni fogja. Az orosz politikának e jelentős alakja kimondottan *híve a parlamentarizmusnak*, de maga is ki-

jelenti, hogy a jelenlegi дума nem egyéb egy bőmből csoportnál, amelylyel kompromisszumot kötni már lehetetlen. Könnyű munkája nem lesz neki, mert a Trepov egész kabinetjében, melyben ő is szerepelt, a revolúciótól való féltében tulságosan elkényeztette a dumát és csaknem kényre-kegyre kiszolgáltatta magát a дума hangoskodó tagjainak. Önállóság és akaratosság kevés volt ebben a Trepovféle kabinetben: a közoktatásügyi miniszter Ignatiev, egy akaratnélküli Marionette; Bark pénzügyminiszter voltaképpen nem más, mint angol pénzügyi gazdáinak könyvelője, Schaschowszkoji kereskedelmi miniszter a teljesen elhanyagolt orosz kereskedelem fejlődésének gátja — ezeknek a volt minisztereknek mindig aggodalmasan kellett Miljukovra, és Singarewre tekinteni, kik mindig jogos forradalommal fenyegetődtek, míg ezek az energiátlan kegyelmes urak csak egy belső politikai státus quo mellett tudták csak üzleteiket intézgetni.

Az egész Trepov-féle kabinetben csak Protopopov volt az egyetlen, akit fenyegetésekkel nem lehetett megijeszteni. Trepov után a miniszterelnökséget is fölkinálták neki, de azt ő most okosan elhárította magától. Egész egyénisége rendezői szerepre teszi őt alkalmassá, *kinek tevékenysége a kulisszák mögött játszódik le*, de aki az egész előadásnak mégis formát és tartalmat ad. Amint beszél, ő volt az, aki *Galijeherceg jelöltségét forszírozta és keresztül vitte*, annak a férfinak a jelöltségét, akiről ma egész Pétervár mosolyogva állapítja meg, hogy nincs ugyan politikai multja, de épen azért politikai jövője sincs. Protopopov ma is az a józan kereskedő, aki volt, akit az eseményeknek a változásai nem találnak készületlenül. Valószínűleg ő lesz az, aki a kevés hasznot hozó világháború liquidálásánál ott lesz abban a pillanatban, amint arra a meggyőződésre jut, hogy az orosz passzívák túl haladják az aktívákat. Föltéve, hogy az üzlet vezetése egy szép napon ki nem siklik a kezéből, mert Oroszországban könnyen el lehet csuszni olyan parányi kavicsra is, amelyen más országokban észrevétlenül haladhat át az ember.

EGYESULETI ÉLET.

(*) Szoyer Ilonka a Polgári Jótékony Nőegylet estélyén. Február tizedikén rendezte az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet a kulturpalotában műsoros estélyét, amely valóságos szenzációkat, pompás meglepetéseket ígér. Egyelőre csak annyit, hogy a rendezőség már megnyerte M. Szoyer Ilonkát, ezt a csodálatos előadóművésznőt és briliáns hangú énekesnőt, akit Dienz Oszkár fog kísérni. Eseménye lesz az estnek a „Porcellán figurák” beállítása. A befolyó jövedelmet a Nők Otthona és a Pro Transylvánia-ra fordítják. A jegyek árúsítását a Scherhag és Fia cég vállalta.

(*) Hadiestély Kisjenőn. A Vörös Kereszt kisjenői fiókegylete tolyó hó 24-én a kisjenői kaszinóban hadiestélyt rendezett, amelyen Losonczy Gézáne virtuoz zongora játékaival, Olosz Lajos ügyvédjelölt gondolatokban mély szántású és formában ékes szavú felolvasásával, Madarász Imre és Szántó József joghallgatók az ország első színpadán is teljesen helyt álló művészi játékkal gyönyörködtették a szép számu közönséget. Az estélyt a kisjenői Vörös

Kereszt egylet érdemes elnöknője, Csukav Gyuláné rendezte, s hogy mennyire sikeresen rendezte, igazolja nemcsak a magas színvonalu nem hivatalos, de hivatott művészek igazi művész-estélye, hanem a 723 korona jövedelem is, ami egész összegben a Vörös Kereszt egylet javára esik. A belépti-díjakból 214 korona, s a felülfizetésekből 509 korona folyt be. Felülfizettek: Ágya község 20, Apáthy Józsefné 10, Ardeleán Cornél dr. 8, Alsósimánd község 10, özv. Bayer Györgyné 10, Braun Fülöp 14, Czárán János 20, Friedmann Jakab 10, Glück Géza dr. 10, Juhász Nyitó Pál 10, Kauffmann Manó 10, Kisjenő község 20, Messzer Béla 20, Nadab község 64, Nagy Albert 10, Riffer Dezső 10, Schillinger Samu 12, Schleiffer Árpád 20, Szinte község 10, Talpas község 20, Telmann Sándorné 10, Ujj János 10, Zeller Frigyes 20 korona és számtalan kisebb összegű felülfizetés, összesen 500 korona, amit a Vörös Kereszt kisjenői fiókegylet elnöksége ezután igazol és amiért hálás köszönetét nyilvánítja.

Már keresik Briand utódját.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Briand kabinetje, amellyel Franciaországban mindenki elégedetlen, a kamara viharzását eddig csak az által tudta túl élni, mert a valódi utód kérdésében egységes álláspontot nem juthattak. A görög kaland, mely a mindig erősebbé váló ellenzéki haronak tüzelője, voltaképpen csak ürügy, amely a harc okát helyettesíti. A francia közvélemény szerint, amelynek nincs annyi ideje, mint Briandnak s amely gyors győzelem után sovárog, miután minden fájdalmat megunt, nem elegendő energikus. De más oldalról a népképviselő is aggodalommal tekint egy Briand-féle diktatura lehetőségére felé, s most a lehetetlent keresi Franciaországban: az erős kezű férfit, aki egyben a belső politikát illetően veszélytelen is legyen. Keresik jobbra, keresik balra, ingadoznak Barthouól Clemenceauig mindenkinél, s a győzelmet további megerősítés és új áldozatok nélkül akarják.

Miután a szenátus a tigristől való félelmében — amint Clemenceau nevezik, — Briandnak nem rég még egy kegyelmi haladékot adott, most a kamara végre elhatározó lépésre szánta el magát Briand ellen. Már várnak az örökségre a jelöltek, amint arról a következő értesítés tanuskodik:

Berából jelentik: A Temps bejelenti azt a nagy csatát, amely csütörtökön indul meg a francia kamarában, s amelyben a Briand kormány létéről és nem létéről lesz szó. A parlament két házában tagjaiból alakult „nemzeti komité” készenlétbe helyezett minden harci eszközt. A Temps maga sem titkolja, hogy a kormány ellenfelei oldalára állt, mert a görögkérdésben nem támogathatja Briand-t és haragszik azért is, mert ebben a kérdésben írott cikkeit a cenzura mindannyiszor törölte. A lap óva inti a kamarát, nehogy a vitát ismét egy titkos ülés függönye mögé rejtse. Amár a mai viszonyok szükségessé tennék, hogy a kormány és az ellenzék között szivélyes együttműködés álljon fenn, mert most minden franciának együtt kell dolgoznia, még ha sok kérdésben nem értenek is együtt, de ez alkalommal egy valóságos és komoly döntést kell provokálni és nem lehet bezárni a vitát azért, hogy holnap azt újra előről kezdjék. Az ajtót fel kell nyitni, de be is kell zárni. Vagy tőrjék a kormányt, vagy pedig csapják el. Nem lehet nemzeti védelmet másképp folytatni, mintha bizalom áll fenn kormány és parlament között. És ha egyik a másikat támogatja. A Temps arról értesült, hogy Briand bukásának esetére Barthou és Painlevé közt választ majd Poincaré, a köztársaság elnöke.

HIREK.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Khuen-Héderváry Károly gróf

Wilson izenoteről.

Wecs. O felsége ma kíséretével együtt visszaérkezett Badenbe.

Pétervár. Hivatalosan közlik, hogy Sassonovot kinevezték londoni nagykövetté.

Genf. A svájci szövetségtanács a napokban fog dönteni Ville tábornok javaslata felett, hogy a háború tartamára az egész svájci hadsereget mozgósítsák.

Budapest. A belvárosi polgári kör társasvacsoráján Khuen-Héderváry Károly beszédet mondott, melyben kifejtette, hogy Wilson jegyzéke inkább Amerikának szólott, mint Európának. A békét kitartásunk és fegyvereink ereje hozzák meg. Azok a kiváló szolgálatok, melyeket a magyar polgári társadalom hozott és katonáink világszerte éreztetni fogják áldásos hatásukat.

Franfurt. A Frankfurter Zeitung jelenti az orosz frontról, hogy Riga fölött 5 repülőgép szállott el és számos bombát dobott le a városra.

Megnyit a jégpálya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma este boldog arccal siettek a koresolyázásnak, ugysis mint testedző tén sportnak barátai és barátai a Baross parkban megnyitott jégpálya felé. Ez volt ma az egyetlen hely Aradon, ahol nem takarékoskodtak a világitással, mert veszedelmes lett volna... A jégpályán egyébként ma ugyanazt figyelhetők meg, mint a tánciskolákban máskor: gyermekkeretet varázsolt belőle a háború, ez a merlinnél is gonoszabb és hatalmasabb varázsló.

Csak kis helyen síkoltak az egyes koresolyázók és a párok, mert a jégpályát befutta a hó és orosz foglyoknak kellett folytonosan ketelni. Ja igaz, ez is háborús módász a jégpályának életében, az orosz foglyok. Passzióval söpörték a pályát és a seprőben néha orrukot egy-egy női vagy kisasszony. Az oroszok ilyenkor nevetnek. A többi koresolyázók velük. Ha folklorista és népléktan kutató lennék, ebből megállapítanám, hogy a magyar népfaj nem hajlamos a despotizmusra. Ellenben a koresolyázásra igen. Anit az is bizonyít, hogy a koresolyapálya épolyan zsúfolt volt, mint a fáncteremek, vagy mint a mozok, vagy mint minden. Ha sokáig lesz kemény tél, valószínűleg zártkörű klubbot kell majd csinálni az aradi jégpályából, akkora volt a tudás az első napon.

Ma este a korlátokon kívül is érdekes közönsége akadt az első debünek. Sokan kukukskáltak be a tündéri villanyfényben, többek között egy egész rendes ruházatú ember, akinek szalmából volt a cipője, és nagyobb volt a szalmacipő, mint ő maga mindenestül. Vajjon tudna-e ez az ember ilyen cipőben koresolyázni? Azután egy gyermek is volt a karzat, azaz hogy kerítés közönségének sorában. Annak viszont egyáltalán nem volt cipője. Vajjon volna-e kedve ennek a gyermeknek a meztelen lábaira koresolyát esatolni?

— **Entente hazugságok Tisza István gróf elleni merényletekről.** A New York Herald párisi kiadása január 19-iki számában a következő londoni táviratot hozza: A Daily Express hágai jelentése megbízható forrásból arról értesül, hogy a legutóbbi hetekben Tisza István gróf miniszterelnök ellen két merényletet követtek el. Ugy tudják, hogy titkos társulatok alakultak ellenzéki körökből, amelyeknek céljuk, hogy a miniszterelnököt eltávolítsák helyéről. Az első merényletet a parlamenttel szemben levő hidon követték el, ahol két diák rálőtt a miniszterelnökre, de a golyók célt tévesztettek. A merénylők egyikét ezután elfogták, elítélték és huszonnégy óra alatt fel is akasztották. A másik merénylet pár nappal az első után történt, amikor nagyobb tömegből két revolverlövést adtak le a parlament épülete előtt Tisza István grófra. Az egyik golyó áttűrt a miniszterelnök kalapját. A merénylőknek sikerült elmenekülniük.

— **A német „kalózhajó”-ról a francia és angol sajtó.** Rotterdamból jelentik: Párisi hírek szerint a francia cenzura megtiltotta, hogy a lapok bármilyen híreket közöljenek az új Mőve sikereiről. A svájci lapok annál bízottabban foglalkoznak a hajó kalandjaival. Egészen kis betűkkel a francia lapok is közlik az angol admirálisítás jelentését, amely szerint tizenkét angol és francia hajó súlyt el az utóbbi napokban, amelyeket a német „kalózhajó” — mint az angol hivatalos jelentés írja — súlyoztatt el.

— **Hindenburg kitüntetése.** Berlinből jelentik: Hindenburg tábornagnak a császár a katonai érdemkeresztet adományozta a hadtűkintményekkel.

— **Munkácsy Mihály.** A legszebb magyar karrierek egyikéről fog beszélni holnap délután a kulturpalotában, a Kölesy-egyesület felolvasó asztala mellett, Felvinczi Takács Zoltán, a budapesti Szépművészeti Múzeum őre. Munkácsy Mihály életének és művészetének méltatásával fogja megegyezni azt az idejét múlt állítását, melyre egykor minden magyar művész és író esküdt, hogy „Magyarország a tehetségek sirja”. Munkácsy Mihálynak gyönyörű ívben magasra lendült pályája a legszebb bizonyosság arra, hogy az istenadta tehetségnek hazája csakugyan „széles e világ”. De ugyanez Munkácsy élete bizonyítja azt is, hogy a művész hazája lehet bárhol is: otthona mégis csak ott van, ahol bölcsőjét ringatták s ahol édes anyja sirtá érte könyeit. Felvinczi Takács Zoltán vetített képekkel is illusztrálni fogja előadását, melynek keretében aradi képek is kerülnek a közönség elé, például Tettősy Géza gyönyörű Munkácsy képe, — mely a család egyik tagját ábrázolja.

— **Mexikóban letartóztatott szikasztó.** Prágából jelentik: Tegnap kinos jelenet játszódott le egy iteni kinóban. Az előadás alatt Haas Richárd bécsi gyáros rendőrt hívott, és követelte tőle, hogy tartóztassa le a mellette ülő fiatalembert. Az illető László Ferenc, 31 éves budapesti fiatalember volt, aki a prágai Elzást Kereszt körára nagyobb összeget elsikkasztott. Lászlót a hatóság már régen keresi.

— **Eljegyzés.** Klen Sándor és Huszár Iluska jegyesek. (Mindketten kinói érseki helyett.)

— **Századosok lesznek a tartalékos főhadnagyk.** Béke idején a tartalékos hadnagyi rang az általános és nem igen fordult elő ennél magasabb tiszti rang. A hosszú háború azonban e téren is meghozta a változást és ma a régi tartalékos hadnagyk csaknem kivétel nélkül főhadnagyká lettek. A kapitányi rang elnyerése viszont még mindig távoli lehetőség a tisztekre nézve, hiszen átlag hat év szokott eltelni a ténylegeseknél is, míg főhadnagykból kapitányokká lesznek. A hadvezetés az azonban — hír szerint — kivételt fog tenni. Az ezredek parancsnokságait felhívták, hogy legöregebb és leghősiesebb tartalékos főhadnagyk közül terjesszen néhányat fel előléptetésre. Az ezredparancsnokok és a pótzászlóaljok egyöntetű megállapodással fogják a felterjesztéseket megtenni és mint Nagyváradról jelentik, az ottani 4-es honvédegyalozrednél és a 70-es közös ezrednél például 3-4 tartalékos főhadnagyt neveztek ki kapitánnyá.

— **Házvétel.** Özvegy Reiniger A. S.-né megvásárolta a Nagyvárad Gazdasági és Iparbank tulajdonát alkotó Boros Béni-tér 15. számú kétemeletes és a Munkácsy-utcában mellette lévő két egyemeletes bérházat 400.000 koronaért. Mint ismeretes, ez a házkomplexum Dengi Lajos tulajdona volt, tőle vette meg a Nagyvárad Házvásárló konzorcium néhány évvel ezelőtt. A házak körülbelül ezerötyszáz négyszögöl területet foglalnak el.

— **Éhezik Görögország lakossága.** Luganóból jelentik: A Secolo jelenti, hogy az entente követői nem fognak további akadályokat gördíteni az ellen, hogy Görögországba lisztet szállítsanak, tekintettel arra, hogy Görögország teljesítette az entente követeléseit és a görög lakosságot már éhínség tenyegeti. A Corriere della Sera jelenti Athénből, hogy a blokád fenntartása miatt a közvélemény mindinkább nyugtalan lesz. A külföldről behozott áruk már teljesen kifogytak, a szénhiány óriási és a vasutak már csak katonákat szállítanak.

— **Szénhiány Bécsben.** Bécsből jelentik: Az egyetem rektorátusa közli, hogy tekintettel a fűtés nehézségeire, az egyetemen hétfőn és kedden nem lesz előadás ezentúl.

— **Erdélyi moratorium.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap holnapi számában közli, hogy az erdélyi meneküléskor kiadott moratorium rendeletet a kormány 2 hónapra meghosszabbította.

— **Olasz hadseregszállítási családok.** Zürichből jelentik: Bolognában nagyszabású hadseregszállítási családnak jöttek a nyomára, amely több millióval károsította meg az olasz hadvezetőséget.

— **Farkas az iskolában.** Abrudbánya környékén elszaporodtak ugyannyira a farkasok, hogy a veszedelmes bestiák a várost is megközelítik. Az állami polgári iskola telkére rontott be egy fiatal nőstény farkas, fényes nappal, déli 12 és 1 óra között. A fenevad valószínűleg a Styrz hegyről jött le. Az iskola igazgatója Nemethy Samu egy jól irányzott lövéssel terítette le. A város határában állandóan garázdálkodnak a farkasok és rémítgetik a járó-kelőket.

— **A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Igazgatósága** kormurré teszi, hogy menedzsmentje vegyeshajózási társaságát Baja és Apatin között a hajózási veszélye miatt január hó 23-át további intézkedésig megszüntette.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Vasúti balesetnél elpusztult román miniszterek. — Gabona monopólium a háboru után Nemetsországban.

Jassy: Romániában tegnapelőtt súlyos vasúti szerencsétlenség történt, amelynek részleteiről a lapok még eddig semmit sem közöltek. Ide érkezett hírek szerint egy kurirvonat, amely sok magasrangú orosz és román tisztet és politikust vitt Oroszországba, Tshiura román állomáson kisiklott. Tűzvesz ütött ki és több mint száz magasrangú személy áldozatul esett a katasztrófanak. Néhány áldozat kilétét eddig még nem sikerült megállapítani. Az utasok között volt Sacharow és Moehorow orosz tábornok, Take Jonescu, Cantacuzene és Cosinescu román miniszterek és Porumbaru volt külügyminiszter. Még nem érkezett jelentés róla, hogy voltak-e még mások.

Berlinből jelenük: A Berliner Tageblatt jól értesült helyről azt jelenti, hogy a német kormány elhatározta, hogy a gabonamonopóliumot a háboru után is fenntartja.

Stockholm. Jassyból jelentik: A román trónörökös fogadtatásáról szóló hírek közlik, hogy Ferdinánd király is legközelebb Petervárra érkezik. Az oláh szenátus tagjai és a nemzeti bank vezetősége Jassyból Chersonba utaztak. A bank pénztárát is ide viszik. A moldvai kormányzóságba naponként óriási menekülő rajok érkeznek. Több mint negyvenötezer egyén települt le eddig a kormányzóságban.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: Az Ancre és Somme között és az Aa mindkét parján élénk tűzeréségi tevékenység.

Ymuidenből jelentik, hogy a V 69 torpedónaszádból ma kiszivattyúzták a

vizet. Több holttestet a hajóban nem találtak. A legénység hozzáfogott a hajó kitarozásának munkájához. Az elesett tengerészeket nagy ünnepség és katonai dísz közepette ma temették el.

— **Köszönvénylivánítás.** Az aradi izr. jótékony négyzet által fenntartott Népkonyha javára a lefolyt héten a következő adományok érkeztek be: dr. Vágvölgyi Lajosné 10 korona, Domán József 15 korona, báró végvári Neuma Dániel 100 korona, Révész Adolfné 20 korona, dr. Somogyi Gfuláné 10 korona, mely nemesszivű adományért hálás köszönetét fejezi ki a népkonyha vezetősége. A következő héten a védasszonyi tisztet Fuchs Arnoldné, dr. Schusztler Henrikné és Kovács Jakabné urnók lesznek szívesek ellátni.

— **Birtokosere.** Spitzer Dávid eladta Szent Pál-utca 14. sz. házat 23000 koronáért Tárov Sebestyennek. — Guld Emil eladta az aradi 4476 és 4647. számú tjkvben felvett ingatlanokat 20000 koronáért Kiss Sándor és nejének. — Bouyhay Kálmán és neje eladták Edelsbacher-utca 11. sz. házat 12000 koronáért Hőgye Károlyné szül. Kiss Erzsébetnek. — Szilágyi Györgyné szül. Osztrovszky Emilia és tulajdonostársai eladták Csiky Gergely-utca 7. sz. házat 27000 koronáért Inqusz Izidor és nejének. — Kovács Istvánné és Kraszt Károlyné eladták Lahner-utca 5. sz. házat 15000 koronáért Znorovszky Józsefnének.

— **A Magyar Királyi Folyam- és Tengorhajózási R.-t. igazgatósága** kozhírré teszi, hogy menetrendszerű vegyeshajójáratait Vukovár és Ujvidék között a jégzállás veszélye miatt f. évi január hó 28-ával további intézkedésig megszünteti.

— **A kábultság, fejfájás, szédülés, fülzúgás, mellszorulás, szivdobogás** oly esetekben, melyek a székrekedéstől származnak, természetes Ferenc József keserűvíz gyorsan és nehézség nélkül megszünteti az emésztési zavarokat okait s biztosan elhárítja a vértolulást. Oser tanár, a bécsi országos egészségügyi tanács elnöke, a gyomor- és béibajok hírneves szakorvosa, a Ferenc József vizet igen gyakran rendelte s már kis mennyiséggel is kielégítő eredményeket ért el.

801

— **Keresk. szakoktatás.** (Négy havi magántanfolyam felnőttek részére.) Beiratkozás jan. 29-től kezdve. Lázár Vilmos-u. 2. 798

— **Gyermekkoszlik** 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyáruházában. 311

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ.

* **A harmadik Henny Porten-film az Apollóban.** (Más férje.) Mint a mozi felvirágzásának kezdetén Asta Nielsen, oly határtalan népszerűségnek örvend most Henny Porten. Elegendő, hogy Henny Porten végtelen bájos, fedelmi alakja megjelenjék a vásznon s a publikum tapsba tör. Játékával uralja a közönség érzéseit s magával ragadja a mosolygó, derűs hangulaton és a drámai mélységeken át. Hogy Henny Porten annyira népszerűvé vált, abban kétségtelenül érdeme van a német Messter-filmgyárnak is, amely az ő egyéniségéhez illő, irodalmi nivón álló darabokban szerepelteti. „Az örök bűn” is megnyerte a közönség legmesszebbben tetszését, de az Apolló héttől műsorán bemutatásra kerülő legújabb Henny Porten-film, a „Más férje” még ennél is tartalmasabb és szebb. Ebben a Henny Porten drámában is társadalmi életünk égő sebé tárul fel előttünk. Vasárnap a legújabb hadiképeket vetíti az Apolló és „A hiúság vásárlás”-t, amelyben Olga Desmond, a kedvelt mozistar játssza a főszerepet.

* **A karthausi.** (Báró Eötvös József regénye az Uránia reprints.) A tökéletes rendezés, az elsőrangú színjátszás életre keltezte Eötvöst az ő nagy érzésével együtt. Egy darab történelmet kapunk, hű történelmet egy kornak, amelyben az érzések finom szövésén selymesen átszillan egy nagy világájdalom megrengő sejtése: a magyar faj nemzeti jellegének elvesztése feletti aggodalom s ha ennyi és ilyen hatást tud egy kép valakiből kiváltani, akkor az már igazi kinésé a kultúrának és kulturmissziót teljesít az, aki alkalmat ad ilyen érzések nézésére. Kinését kap a közönség, olyant, amely magába nördja egy egész

kor szellemét, egy egész kornak örökké szép, andalítóan bűbájos illatát. Emlékszobor ez a film, a legmaradandóbb emlékszobor Eötvös szellemének, mert az irodalom legbecesebb termékét örökíti meg és az igazi szintiszta magyar érzésnek, magyar gondolatnak, magyar léleknek és magyar szívnek hódol. Sajnos, a színház kényszerűségeiből ma, és holnap utóljára mutatja be Eötvös remekét és szeretnők, ha mindenki, aki csak teheti, aki szeret magyarul érez és gondolkodik ott volna csak egy rövid órára, hogy egyszer érezze és utána hirdesse, hogy ő magyar, a nagy Eötvös nemzetének fia. — *Molnár Ferenc:* „A farkas” az Uránia legközelebbi szenzációs ujdonsága.

* **Titkos szerződés a „Carr detektív”** sorozat első része ma az Erzsébet-mozgósínházban. A darab főhőse egy leány, ki hajlandó hazáját elárulni s a vőlegényénél levő titkos szerződést ellopni, csak hogy apját megmentse régi bűnéből eredő zaklatásától. Vállalkozása azonban balul sikerül, mert a pénzszerkevény, melyben a szerződés el van rejtve, revolverekkel van felszerelve s amint kinyitja a szerkevény ajtaját, a revolverek elsülnek és ő holtan esik össze. A vőlegénye a másik szobában meghallja a durranást és még idejében ez elme, hogy a szerződést megmentse, míg menyasszonyát holtan találja.

* **Koronázási film** első és második része egyszerre pénteken és vasárnap kerül bemutatásra az Erzsébet mozgósínházban.

* **Minden esztörtökön este 6 órától szenzációs műsorok az Erzsébet mozgósínházban.**

261

U, könyvek.

Tűzpróba.

— *Drasche-Lázár Altród regénye.* —

Egy regény jelent meg a napokban a magyar könyvpiacra, amely az olvasó közönség széles rétegeiben érdeklődést keltett s amelyet a kritika is különös nagybecsüléssel fogadott. A nagy koncepciójú regénynek kevés művel je van nálunk s kétszerezes örömmel kell fogadnunk ezt az irodalmi művet, mely széles vonalú rajza mellett az irodalmi kiválóságok egész sorozatával díszeskedhetik. A Tűzpróba: társadalmi regény a szó legnemesebb értelmében. Egy elszegényedett grófi család rajza ugyan, de mint egy elzárt szobába is behatol a napfény, s a diverz lelkéből álló családba is bejutnak a künn harogó élet üzenetei. S ezek az üzenetek robbantó hatással vannak a gyöngé akaratra s az extrémításokra hajló lelkekre. Az élet célját és feltételeit mindnyájan másban keresik s más irányban vágják fölhaladni. Az anyának lelkét a multak fénye kápráztatja el s mindazt a gyönyört, ragyogást, amelylyel a mult egykor megierős és elborította, újra élvezni akarja. Természetesen ez teljesen idegen talajra hajszolja, amelyen magállani nem tud s a hol ingoványos rétek vízei fakadnak lábai alatt, melyek elnyeléssel fenyegetik; majd a mocsarak atmoszférája veszi körül s a rosszagú gőzök beszennyezik, elkábitják, míg végre a züllés utjára tér. Leánya mára jövő típusa, ki emancipálni tudja magát a mult kötelei alól, amelyek különben is csak formális kapcsolatot alkotnak lelke és társadalmi helyzete között. A multat felejtani tudja, mert mindazt a fényt és gyönyörűséget, melyet anyja a multban talált, ő a jövőben látja feléje ragyogni s ezt a lidérotényt kergeti. A világot jelentő deszkákon találja meg, de ez a fény szürkébb, mint ahogy elgondolta, az álmak is fakóbbak, amint azt magának kiszinezte. Az anya és a nővér sorsának nehéz terhével indul utjára a fiu. Férfias energiája azonban megállítja a helyes utat, mert az új élet lehetőségeit nem a régi helyen keresi. Új világot alkot magának aoban a káosban. Hogy megittatni, megújodni csak annak lehet, ki tradíciókról, hitről és meggyőződéséről le tud mondani akkor, midőn új ekszisztenciát kell teremtenie.

Ezt a rendkívül érdekes mesét az epizódok tarka tömege s a színes leírások vonzó elevenesége teszi az olvasó elé kedvessé és értékesé. A vonzó olvasmány, míg egyrészt

FOG- tőmések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész logsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás logsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGNYELÉS. Tízévtől éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Bérlin, Lipsze, Brüssel és Londonban, nemkülönben Amerikában a legkiválóbb fogtechnikusoktól mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legkérdőrejtőbb műszerrel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkérdőrejtőbb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessek.
Telefon 757. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárati Eötvös-utca 17.

azt bizonyítja, hogy Drasche-Lázár Alfréd a magyar regényirodalom hívatott munkása, felébráztat bennünk azt a reménységet, hogy a kiváló író több időt fog eszentül fordítani az irodalom építésére, melyet hivatali munkája miatt az utóbbi időben kissé elhanyagolt volt.

* **Háborús színelvöltek** címmel egy szép költészetű verses könyv jelent meg Aradon a Délvidék kiadásában. Szerzője **László B. Jenő**, akit az Aradi Közlöny olvasói még abból az időből ismernek, midőn az oláh betörés alkalmával lelkes felhívással akart egy „ugris brigád” szervezni. A kis könyvben csupa humoros vers kapott helyet, melyeknek nagyrésze a Délvidéken és több vidéki szépirodalmi lapban jelent meg. A kis könyv ára három korona s a szerzőnél, valamint a Délvidék szerkesztőségében rendelhető meg.

* **Délszláv harcterekön** — címmel adja ki háborús megfigyeléseinek, leírásainak és nevelésének sorozatát egy talentumos fiatal író, **Irinvi Jenő**, ki pár évvel ezelőtt egyik aradi napilap szerkesztőségében is dolgozott. A háború kitörése után mint katona a délszláv harcterekre került s Szerbia legyőzése után katonai parancsnokságának megbízásából a Belgrádi Híreket szerkeszti. A könyv, mint előfizetési felhívása mutatja, azokat a fontosabb és érdekesebb eseményeket örökíti meg, melyekben a magyar honvédek dicsőséges útja rajzolódik ki a háborús Szerbián keresztül. A könyv ára három korona s ez év februárjában jelenik meg. Megrendelhető a szerző címén: **Irinvi Jenő**, a Belgrádi Hírek szerkesztője, Belgrád — hadtápposta.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

== Az Aradi Közgazdasági Bank új igazgatósági tagja. Az Aradi Közgazdasági Bank választmányja ma tartotta évről-évre ülését, melyen az intézet új igazgatósági tagjait egyhangúlag **Krámer Lajos dr.** ügyvéd, **kereskedő** **Batkovics József** Mária személyes gyámja és magyarországi ingatlanainak vagyongazdálkodásának felügyelője a február 11-én egybehívott évi közgyűlésen leendő megválasztásra. A listától évre az osztalék részvényenként 11 koronában állapították meg, az 1915. évi 10 koronával szemben s emellett a tartalékok is bővebben voltak.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. január 28-án vasárnap:

Délután fél 4 óra. mérsékelt helyekkel:

Ögányprimás.

Operette.

Ezta 1/5 órakor rendezés helyett:

B) Bérlés.

B) Bérlés.

Csillagok bolondja.

Operette 3 felvonásban.

Kezdet 1/3 órakor.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen soron alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.)

Ösv. **Fehér Mihály** szül. **Bánffy** Mária mint mélyenszántott hitves a maga illetve gyermekei **Etelka** férj. **Heim Jánosné**, **Mihály**, **János**, **Máriska**, **Lajos** és **Géza**, ugy az előírottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felejthetetlen jó férj, hőszeretett édesapa, anyós, nagypapa, testvér, sógor, nagybácsi, rokon és jóbarát

Fehér Mihály

híatalja/éves

f. é. január hó 28-án éjjel 2 órakor, életének 57-ik s boldog házasságának 18-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 28-án d. u. 3 órakor fogtak a Csiky Gergely-utca 18. sz. saját házából, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a helybeli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Legyen a hant könnyű hiszenvedett porral feltöltve!

Arad, 1917. január hó 28-án.

Heim János, vete. Heim Jankó, unokája. Ösv. Beccanvölgy Mária unokatestvére. Fehér Béla és családja. Amsterdambé Béla és neje szül. Fehér Ilonka és gyermekeik. Saigethy Bertalan és neje szül. Fehér Aranka és gyermekeik. Bonas Sándor és neje szül. Fehér Júlia és gyermekeik Fehér Géza és családja testvérei, illetve sógor és sógoróné. Csodás részvételt és a koszorúk mellőzését kérjük. 16

Varga Imre úról temetőrebeti társasága Arad, Andrássy-út 18. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 238.

Számlairó

és dossier kezelő kisasszony, valamint perfect gépiró-lavelező irodánkban felvétetik

Grawald és Moskovitz

71—1917.

Árverési hirdetés.

Arad az. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező kiselejtett 19 darab tenyész sertés kanusok készpénz fizetés mellett való eladása iránt folyó év február hó 2-án d. e. 9 órakor az állatvásártéren árverést tart.

Arad az. kir. város gazdasági széke 1917. évi január hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

URÁNIA színház

Vasárnap—hétfőn:

KARTHÁUSI

Előadások vasárnap 1/3, 4, 1/6, 1/8 és 9, hétfőn 6, 1/8, 9 órakor. — Számozott jegyek a mozi irodában válthatók. 55

ARADI KOZLONY

1917. évi február hó 1-től új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak:

Helyben:

Egész évre 28 K. — fél
Fél évre 14 " — "
Negyed évre 7 " — "
Egy hónap 2 " 40 "

Vidéken:

Egész évre 32 K. — fél
Fél évre 16 " — "
Negyed évre 8 " — "
Egy hónap 2 " 80 "

Tessék mutatványszámot kérni!

Zsiros-szóda

nagyobb mennyiségű, 100% os

eladó

Krámer Bélánál,

Ferenc-tér 6. 791

Wajdits gyógyszerár mellett.

Szücs András

cserepályaháztartó.

Cserep-utca 6. sz. 780

Vállalja cserepályák és taksarék-táskák gongos az-rolását és sú-ték javítását. Levéiben megfi-vásra vidékre is elmegy. Pénteki napon a Szabadság-terti piacon, a színház mellett tartható. A n. é. közönség szives partfogását kéri teljes hűtellel. Szücs András.

ECETSÁV

Garantált 66% vegyileg tiszta, étkezési célokra prima svéd áru 800 grammos üvegekben 25 üveg ládánként, próba üveg 800 grammos, mely megfelel 25 liter kellemes ízű asztali ecet készítéséhez, küld utánvét mellett.

Beck Testvérek

Arad, Teleky-utca 20. szám.

Apró hirdetések:

Vétel és eladás.

Cigaretta hüvelyek
nagyban és kicsinyben kaphatók, Deák
Béni kő yv. es papirkereskedésben
Forray-utca. Telefon 902. 6071

Vessék

a legmagasabb árban traktól levett férfi
ruhat, mindenféle egyenruhát valamint
hasznát but. rt. Vidékre is megyek. Bleier
Igazsa z Boczko-utca 1. 701

Egy balans mérleg

sulyokkal megvételük címek a kiadóba
kérnek. 796

Utazó bunda,

teljesen új eladó. Lovarda u 1. sz. föld-
szint. Artilla-ter sarok. 715

Üstberendezés

és kapualatti kirkatok, üveggel együtt,
eladó. Bővebbet Vörösmartay-utca 2. 753

Világos

háó-zoba berendezés eladó. Weitzer János-
utca 11., élelmiszertület. 771

Kocsik

homokhordásra ládával eladó. Cím a
kiadó hivatalban. 775

Ir. szobák

kisebb és nagyobb méretben eladók. Cím a
kiadóhivatalban 776

Fotóképezőgép

valódi amerikai, 13x18 méretben, kettős
színtárgyattal, eladó. Cím a kiadóhiva-
talban. 777

Eladó

2 1/2 wagon felet kapható ab Arad állomá-
s. E deszoldai l-her koronig es Vannay
egnel, Erzsébet királyné-köut 2, Stein r-
ház. 734

Olcsó káma

kapható Kapa-utca 15. sz alatti állványfa-
te epünkön. 774

Urészakó

egy- és kettős fagra szerkesztve, eladó.
Vas József fakereskedés, Ujarad. 737

Ajánlok

kereskedők és olcsók részére, kitűnő
minőségű teát olcsó áron, prima minő-
ségű saláitát, Biener, Florián-utca 11.
szám. 653

1 pár teljesen új

bélt box csizma, parádés kocsis öltöny,
láttas-erő, bunda, eladó. Kóth László A-z-
tatos Sandor u. 9. (butorúzet.) 684

Vatódí

Sevree, Alt wien, Capo di Monte, stb.
figurák eladók. Megtekinthető hétköz-
napokon d. u. 2-5-ig. Cím a kiadóhiva-
talban. 741

Méz.

Tiszta virágmez kapható, Seeberger Mihály-
ná, Boros Beni-ter 20. 742

Egy ült használt egyenárann

2 1/2 lörös motor eladó. Bővebbet az Aradi
Közöny kiadóhivatalában.

Matteine-féle

patkány és egérirtás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérirtáshoz ajánlok
patkány- és egérirtósz-bacsi-
lust. A XX. század legmegbiz-
hatóbb patkány- és egérirtó-szere,
csak patkányt és egert öl meg,
emberre vagy állatra nem veszé-
deimes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egérirtósz bacilus
árál:

1 kis adag 2-300 patkány ki-
irtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine”
vegyészeti laboratórium

Arad, Boros Beni-ter 1. szám
Telefon 10-45.

Meghívó.

**A „Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság”
XXXIII. évi rendes közgyűlése**

1917. február hó 18-án délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségében megtar-
tatni, melyre a tisztelt részvényes urakat tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság hitelesítése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi zárszámla és mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása.
5. A tiszta nyereség hovatartozásáról szóló igazgatósági javaslat feletti határozat.
6. Társulati elnök, igazgatóság, felügyelő-bizottság és társulati ügyész három évre leendő megválasztása.
7. Netáni indítványok az alapszabályok 88. §-a értelmében.

Dr. Hubay Pál, s. k.
társulati elnök.

Megjegyeztettk, hogy a részvényesek jogukat vagy személyesen, vagy törvényes képviselők és meghatalmazott részvényesek által gyakorolhatják; továbbá, hogy a közgyűlésnek az oly részvényes gyűlését a szavazati jogát, kiknek részvényei a közgyűlést megelőzőleg 20 nappal e. ö. b. a társaság részvénykönyvében be van nyilvántartva, és a közgyűlés megkezdése előtt le nem jaro részvényesekkel együtt a társaság pénztárnokánál letehető, miről a penztárnok es a napbiztos által tartomány adatik, mely igazolójegyzőt szolgál.

Vagyon.

Mérleg-számla.

Teher.

Pénztár	811.046	Alaptőke	600000
Más pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék	2265.119	Tartalék tőke	172058
Váltó	1217618	Külön tartalék tőke	30000
Jelzálog	881081	Házépítési alap	22000
Kötvény	25698	Messzer Lipót alapítvány	2000
Folyószámla	51020	Betét	1657416 39
Betitelés a Pénzügyintézetek Központjánál jegyzett üzletrészekre	2400	Hitelezők	26545 90
Értékpapírok:		Fel nem vett osztalék	228
4320 K. n. é. 1913. évi 4 1/2%-os kamatozó járadék	32256	Átmeneti kamatok	46124 17
16800 K. n. é. 1914. évi 4 1/2%-os törlesztéses járadék	18440	Nyereségáthozat 1915. évről 1916. évi tiszta nyereség	58222 04
1800 K. n. é. 4 1/2%-os koronajáradék	1260		61013 54
6.000 K. n. é. 1915. évi 6%-os hadikölcsön 95 K.	57000		
4000 K. n. é. 1916. évi 5 1/2%-os állami pénztárjegy	36000		
20000 K. n. é. 1916. évi 6%-os hadikölcsön 96 K.	19200		
20000 K. n. é. 1916. évi 5 1/2%-os törlesztéses kölcsön	18000		
Különléle sorsjegyek	21.0		
Ingatlan	6800		
Vegysek	1101 8		
Összesen	2617386		2617386

Kisjenő, 1916. december hó 31.

Messzer Lipót, s. k.
ig. elnök.

Braun, s. k.
igazgató.

Könyvelésért:
Toldy Lajos, s. k.

Mann, s. k.
igazgató.

Vály, s. k.
ig. alelnök.

Csukay, s. k.
igazgató.

Ezen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt mindenben helyesnek és rendben levőnek találtuk.

Kisjenő, 1917. január hó 24-én.

Dr. Patkós Gábor, s. k.
felügy. biz. elnök.

Riszdorfer Gyula, s. k.
felügy. biz. tag.

Beck Mór, s. k.
felügy. biz. tag.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt Közgyűlés!

Tisztelettel jelentjük, hogy törvényes és alapszabályszerű kötelességünkhöz híven a Kisjenői takarékpénztár részvénytársaság ügykezelését és ügymenetét az elmúlt 1916. évben több ízben átvizsgáltuk és úgy találtuk, hogy azok az alapszabályoknak és a törvénynek mindenben megfelelnek.

Jelentjük továbbá, hogy az 1916. évi üzletvény vonatkozó mérleg és veszteség-nyereség-számlát összehasonlítottuk a társaság könyveivel, vagyoniállományával s azokat a legpontosabb rendben találtuk.

Az igazgatóságnak a mérlegben kimutatott 6101. kor. 64 fill. tiszta nyereség felosztására tett javaslatához hozzájárulunk, azt elfogadásra ajánljuk és egyúttal kérjük a t. közgyűlést, hogy az elmúlt üzletvényre vonatkozólag úgy az igazgatóság, mint a magunk részére a felmentvényt megadni méltóztatassék.

Kisjenő, 1917. január hó 24-én.

Beck Mór, s. k.
felügy. biz. tag.

Dr. Patkós Gábor, s. k.
felügy. biz. elnök.

Riszdorfer Gyula, s. k.
felügy. biz. tag.

